

Lääneranna valla tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvalik ala 7 osas

Töö versioon: 09.03.2026

Huvitatud isik

OÜ Irbeni
Registrikood: 10310434
Maakri tn 19/1, 10145 Tallinn
rene.tammist@utilitas.ee

Planeeringu koostamise tellija

Lääneranna Vallavalitsus
Jaama tn 1, Lihula linn,
90302 Pärnu maakond

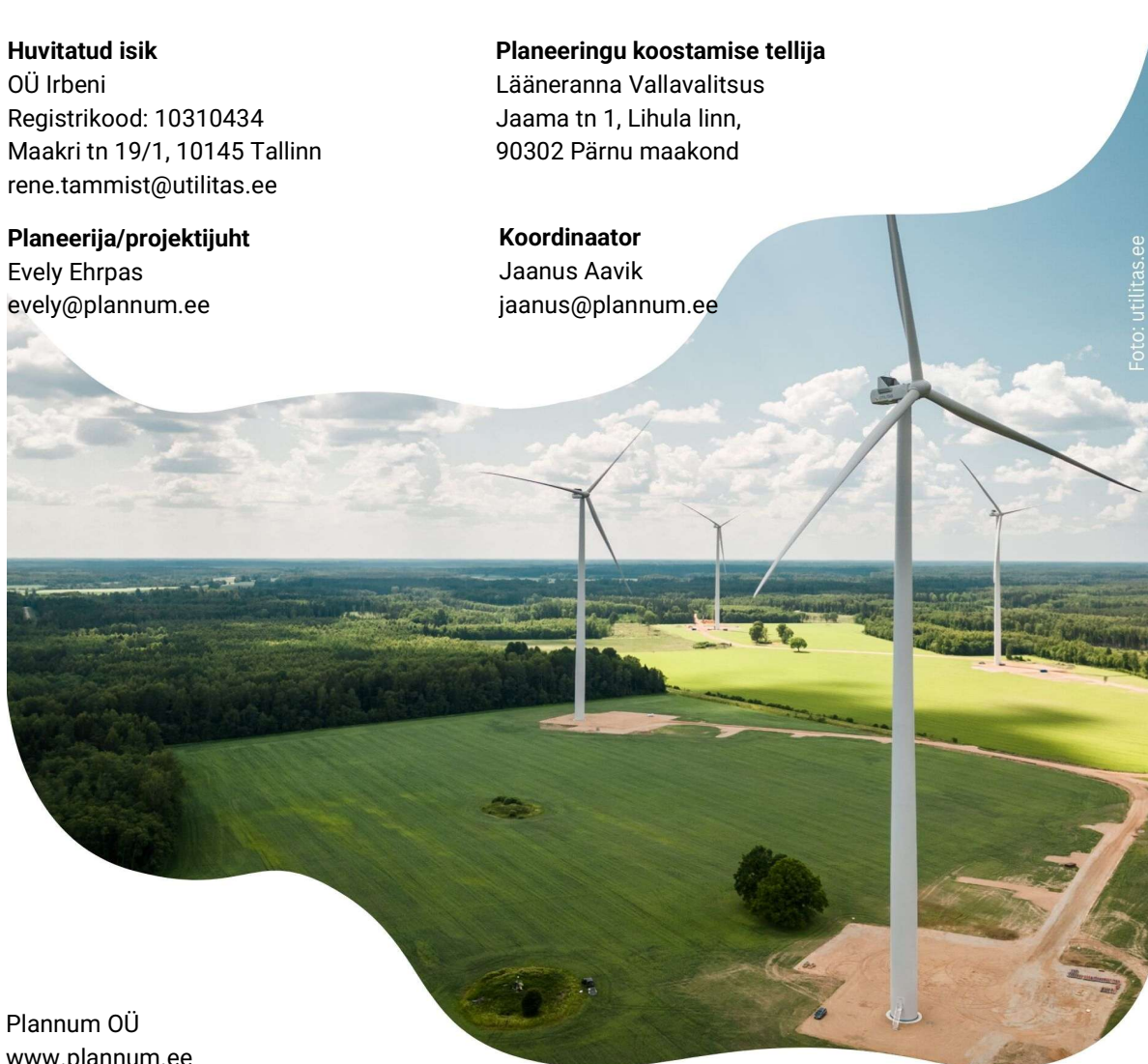
Planeerija/projektijuht

Evely Ehrpas
evely@plannum.ee

Koordinaator

Jaanus Aavik
jaanus@plannum.ee

Foto: utilitas.ee

SISUKORD

A – MENETLUSDOKUMENDID	5
B – SELETUSKIRI	7
1. ERIPLANEERINGU KOOSTAMISE EESMÄRK JA VAJADUS	7
2. SEOSD ASJAKOHASTE ARENGUDOKUMENTIDEGA	9
2.1. Kõrgemalseisvad arengudokumendid.....	9
2.1.1. Kliimapoliitika põhialused aastani 2050.....	10
2.1.2. Eesti energiamajanduse arengukava 2030+.....	10
2.1.3. Eesti kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030.....	11
3. MAAKONNAPLANEERINGU MUUDATUSETTEPANEK	11
4. ÜLDPLANEERINGU MUUDATUSETTEPANEK	12
5. OLEMASOLEV OLUKORD	13
5.1. Maakasutus.....	14
5.2. Olemasolevad piirangud.....	15
6. PLANEERIMISSETTEPANEK	16
6.1. Projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tuulepargi arendamise tingimused.....	16
6.2. Müratundlike ehitiste ehitamise piiranguala.....	16
6.3. Kruntideks jaotamine.....	18
6.4. Kavandata ehitusõigus.....	18
6.5. Planeeritud haljastus ja piirded.....	19
6.6. Liikluskorralduse põhimõtted.....	19
6.7. Planeeritud tehnovõrgud.....	22
6.8. Maaparandus.....	23
6.9. Tuleohutuspõhimõtted.....	23
6.10. Keskkonnatingimused.....	24
6.10.1. Ehituskeeluvöönd.....	24
6.11. Mõjude hindamise kokkuvõte.....	24
6.11.1. Leevendavad meetmed.....	26
6.11.2. Seire.....	29
6.12. Planeeringu elluviimine.....	30
C – LISAD	33
D – JOONISED	35
D – KOOSKÕLASTUSED	37

A – MENETLUSDOKUMENDID

1. Lääneranna Volikogu 14.05.2020 otsus nr 197 „Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“;
2. Lääneranna valla tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvalik ja keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruanne, Hendrikson ja Ko OÜ, 25.04.2023.

B – SELETUSKIRI

1. ERIPLANEERINGU KOOSTAMISE EESMÄRK JA VAJADUS

Vastavalt planeerimiseseaduse § 95 koostatakse kohaliku omavalitsuse eriplaneering olulise ruumilise mõjuga ehitise (ORME) püstitamiseks, kui olulise ruumilise mõjuga ehitise asukoht ei ole üldplaneeringus määratud. Olulise ruumilise mõjuga ehitiste nimekirja kehtestas Vabariigi Valitsus 01.10.2015 vastu võetud määrusega nr 102, mille alusel kuulub ORME alla tuulepark, mis koosneb vähemalt 30 m kõrgustest elektrituulikute.

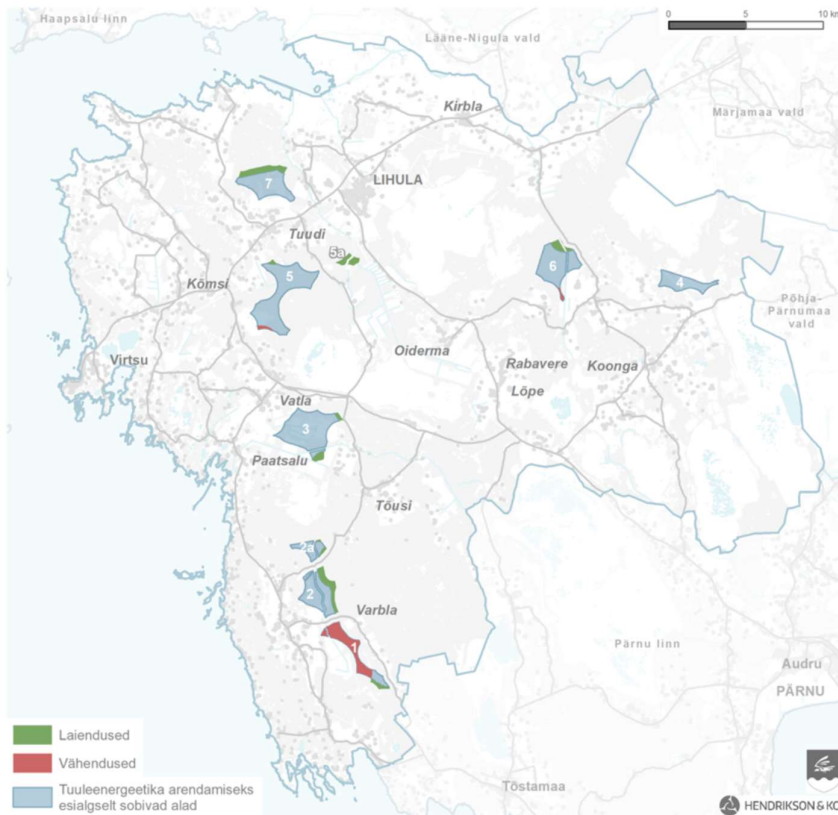
Lääneranna Vallavolikogu algatas 14.05.2020 otsusega nr 197 Lääneranna vallas kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu elektrienergia tootmiseks rajatavatele tuuleparkidele sobivate arendusalade leidmiseks ja vajaliku taristu kavandamiseks koos keskkonnamõju strateegilise hingamisega (KSH). Eriplaneeringu eesmärgiks oli leida asukoha eelvaliku käigus Lääneranna vallas sobivaimad kohad elektrituulikute parkide püstitamiseks ning töötada välja täpsem lahendus elektrituulikute pargi rajamiseks, sealhulgas tuulikute arv, täpne asukoht, kõrgus ning vajalik taristu, juurdepääsuteed ja elektri ülekandeliinid koos liitumiskohtadega.

Vastavalt KSH I etapi aruandele võeti tuulepargi rajamiseks võimalike sobivate alade valikul lähtekohaks, et tuulepargi minimaalne suurus oleks vähemalt 250 ha (arvestades eriplaneeringu algatamise taotluses huvitatud isiku poolt väljapakutud ala suurust). Alade leidmiseks viidi läbi geoinformaatiline analüüs, mille jaoks teostati 2021. aasta mais vajalike ruumiandmete päringud (andmeallikad Maa- ja Ruumiamet, RMK, ETAK). Analüüsi tulemusi täpsustati märtsis 2022, kui võeti arvesse Keskkonnaameti poolt välja töötatud puhvreid, vältimaks olulist mõju elustikule.

Tuulepargi rajamiseks sobilike alade leidmiseks kasutati järgmisi kriteeriume:

- 1000 m puhver elu- ja ühiskondlikest hoonetest
- 2000 m puhver Lihula ja Virtsu tiheasustusaladest
- Välistatud on kattumine kaitstavate loodusobjektidega (välja arvatud III kaitsekategooria liikide leiukohad)
- 600 m puhver kaitsealadest, mille kaitse-eesmärkides on linnu- või nahkhiireliike
- 600 m puhver nahkhiirte püsielupaikadest
- 600 m puhver Natura 2000 linnualadest
- 2000 m puhver kotkaste püsielupaikadest
- 3000 m puhver suur-konnakotka ja must-toonekure püsielupaikadest
- 1000 m puhver kanakulli (LK II) leiukohtadest
- 500 m puhver teadaolevatest RMK puhkealadest
- 500 m puhver kalmistutest
- 300 m puhver riigiteedest
- 300 m puhver 110–330 kV ja 40 m puhver <110 kV elektriliinidest
- Riigikaitseliste objektide piiranguvöönd
- Veekogud koos ehituskeeluvööndiga

Eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja väljatöötamise kavatsuse avalikustamise tulemusel otsustati käsitleda tuulepargi rajamiseks esialgselt sobivate aladena kõiki seitset (1, 2 koos 2a-ga, 3, 4, 5 koos 5 a-ga, 6 ja 7) esialgse analüüsi tulemusel selgunud ala.

Skeem 1. Tuuleenergeetika arendamiseks esialgselt sobivate alade muutus peale Keskkonnaameti poolsete puhvrite rakendamist (märtsis 2022).

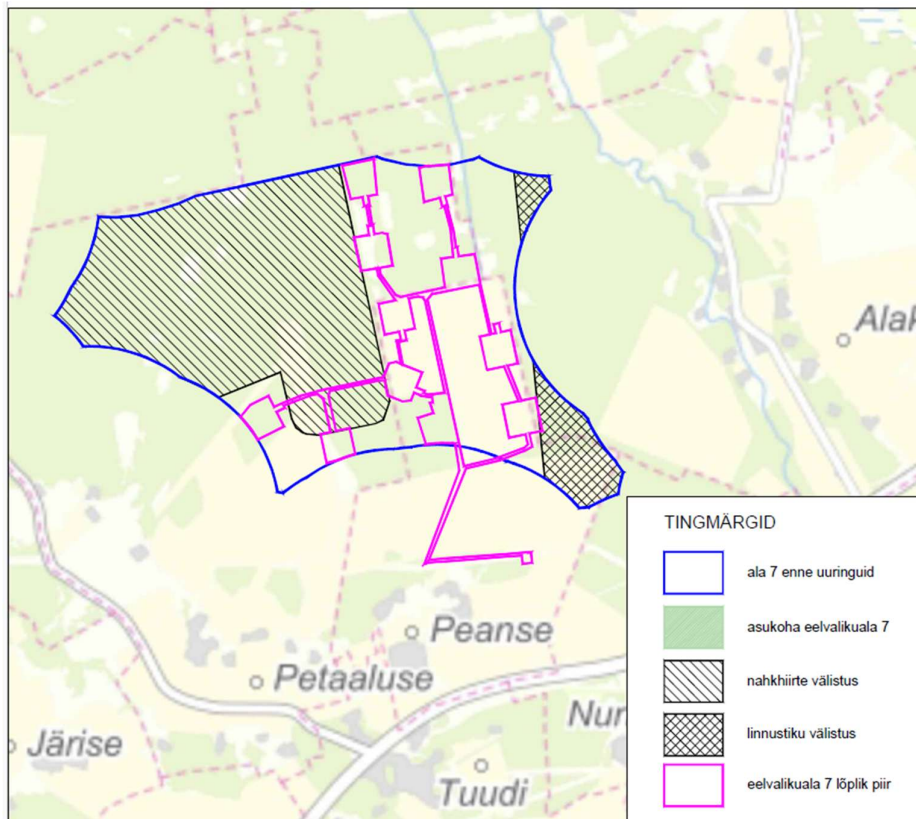
Esialgselt sobivaid alasid analüüsiti KSH töögrupi poolt. KSH töögrupp alustas alade analüüsimist Natura aladele mõju välja selgitamisega. Võimalik ebasoodne mõju Natura aladele ja nende kaitse-eesmärkidele tuleb arendustegevuse puhul välistada. Natura hindamise tulemusel selgus, et ala nr 7 on tuuleenergeetika arendamiseks kaasneva võimaliku mõju tõttu ebatüüpiline. Avalikustamisel laekunud tagasiside põhjal soovis otsustaja ala nr 7 siiski käsitleda planeeringumenetluses võimaliku sobiva alana ja viia sellele alale läbi ka I etapis mõjuhindamine, selgitamaks välja võimalike leevendusmeetmete olemasolu. Natura hindamise tulemusel leiti, et olemasoleva teabe alusel ei saa ala nr 7 puhul ebasoodsat mõju piisava kindlusega välistada.

Eelnevast tulenevalt loeti ala nr 7 eelvalikus vahetulemusena sisuliselt ebasobivaks alaks, kus ilma konkreetsete uuringute, täiendava Natura hindamise ja teiste keskkonnamõjude hindamise positiivsete tulemusteta ei ole võimalik kaaluda tuulepargi rajamist. Kokkuvõtvalt sätestati, et juhul, kui ala nr 7 vastu on selge arendushuvi, tuleb enne ala sobivaks tunnistamist ja detailse lahenduse koostamist:

- 1) Viia läbi linnustiku uuring (uuringud korraldada sarnasel põhimõttel nagu teiste arendusalade puhul). Ala 7 osas on lisaks vajalik teostada rändeliikumise uuring, mille koosseisus registreeritakse lindude lennuteed, - kõrgused ja võimalikud peatuskohad ning vajalik võib olla 3D radari kasutamine;
- 2) Tuginedes linnustiku uuringu tulemustele viia läbi Natura hindamine Väinamere linnualale;
- 3) Juhul, kui Natura hindamise tulemusel selgub, et tuulepargi rajamisel alale 7 puudub ebasoodne mõju Natura võrgustiku alade kaitse-eesmärkidele (või on mõju võimalik leevendada), koostada alale nr 7 keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruanne (PlanS § 104).

Lääneranna valla tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvaliku ala 7 KSH I etapi aruandes viidi eeltoodust lähtuvalt esmalt läbi linnustiku, nahkhiirte ja taimestiku uuringud. Seejärel teostati Natura asjakohane hindamine, keskendudes eelkõige Väinamere linnuala kaitse-eesmärkidele ning arvestades ka teiste võimaliku mõjualasse jäävate aladega.

Uuringute ja mõjude hindamise tulemusena jäeti tuulepargi rajamiseks välja esialgse ala 7 läänepoolne osa, mis on oluline nahkhiirte elupaik (vt KSH aruande ptk 2.4), ning idapoolsed osad, mis jäävad rändepeatusel olevate lindude lennukoridori (vt KSH aruande ptk 2.3), vt Skeem 2. Läbiviidud Natura asjakohane hindamine näitas, et leevendavate meetmete rakendamisel puudub vähendatud tuulepargialal 7 ebasoodne mõju Väinamere linnuala kaitse-eesmärkidele. Seega on mõjuhindamise tulemusena asukoha eelvalikuala nr 7 sobiliku ala suurus 239 ha, mis on küll väiksem eesmärgiks seatud 250 ha-st, kuid suurust põhjendavad tavapärase asukoha eelvalikuga võrreldes täpsemad teostatud uuringud, mille põhjal ala moodustus. Eelvalikuala 7 paikneb Lääneranna valla keskosas Petaaluse, Peanse ja Alaküla külade territooriumil.

Skeem 2. Asukoha eelvalikuala 7 kujunemine (aluskaart: Maa- ja Ruumiamet).

Kohaliku omavalitsuse eriplaneering on vastavalt planeerimisseadusele jaotatud kaheks etapiks: ehitise asukoha eelvaliku tegemine ja detailse lahenduse koostamine. **Oluline on tähelepanu pöörata 17.03.2023 jõustunud planeerimisseaduse muudatustele, mille kohaselt võib kohaliku omavalitsuse üksus eriplaneeringu koostamisel loobuda detailse lahenduse koostamisest ja kehtestada planeeringu asukoha eelvaliku alusel, kui puuduvad välistavad tegurid tuulepargi edasiseks kavandamiseks projekteerimistingimustega ning asukoha eelvalikus on toodud projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused (PlanS§ 95¹).** Ala 7 tuulepargi eriplaneeringu puhul rakendatakse eelmises lauses kirjeldatud võimalust.

2. SEOSD ASJAKOHAHASTE ARENGUDOKUMENTIDEGA

2.1. Kõrgemalseisvad arengudokumendid

Käesolev töö lähtub järgnevatest dokumentidest:

- Kliimapoliitika põhialused aastani 2050, mis võeti vastu 05.04.2017;
- Eesti energiamajanduse arengukava 2035+ (ENMAK), mis on kinnitatud Vabariigi Valitsuse poolt 08.01.2026;

- Eesti kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030, mis kiideti heaks Vabariigi Valitsuse 02.03.2017 korraldusega nr 62;
- „Lääne maakonnaplaneering 2030+“, mis on kehtestatud riigihalduse ministri 22.03.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/70;
- Lääneranna valla tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvaliku ja keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruanne;
- Planeerimisseadus, vastu võetud 28.01.2015;
- Kehtivad üldplaneeringud;
- Riiklik energia- ja kliimakava (REKK 2030).

2.1.1. Kliimapoliitika põhialused aastani 2050¹

Eesti pikaajaline eesmärk on minna üle vähese süsinikuheitega majandusele, mis tähendab järk-järgult eesmärgipärast majandus- ja energiasüsteemi ümberkujundamist ressursitõhusamaks, tootlikumaks ja keskkonnahoidlikumaks. Aastaks 2050 on Eesti konkurentsivõimeline, teadmistepõhise ühiskonna ja majandusega kliimaneutraalne riik. Eesmärk on vähendada kasvuhoonegaaside heidet 2050. aastaks ligi 80% võrreldes 1990. aasta heitetasemega. Selle sihi suunas liikumisel vähendatakse kasvuhoonegaaside heidet 2030. aastaks orienteerivalt 70% ja 2040. aastaks 72% võrreldes 1990. aasta heitetasemega.

Kliimapoliitika põhialused on visioonidokument, milles seatud põhimõtted ja poliitikasuunad viiakse edaspidi ellu valdkondlike arengukavade uuendamisel. Selgesõnaline poliitikasuundade sõnastamine ja jõustamine motiveerib samas suunas tegutsema ka erasektorit ja ühiskonda laiemalt.

Eriplaneeringuga kavandatav tegevus on kooskõlas Eesti kliimapoliitika põhialustega.

2.1.2. Eesti energiamajanduse arengukava 2030+²

Arengukava koostati, lähtudes Euroopa Liidu ning Eesti energia- ja kliimapoliitika eesmärkidest ja suundumustest aastani 2030 ja 2050. Eesti energiapoliitika arengukavas lähtutakse sellest, et tarbijatele oleks tagatud mõistliku hinna ja kättesaadavusega energiavarustus, et keskkonnamõjud oleksid aktsepteeritavad ning et see oleks kooskõlas Euroopa Liidu pikaajalise energia- ja kliimapoliitikaga. Samuti peab energiamajanduse arenguplaanide rakendamine olema Eesti majanduse konkurentsivõime seisukohast kõige kasulikum.

ENMAK 2030 kirjeldab meetmeid arengukava elluviimiseks. Riigi põhitegevused energiajulgeolekuga seotud taristu tagamisel täna ning tulevikus on elektri- ja gaasivarustuses piiriüleste ühenduste tagamine, õigusnõuetes sätestatud vedelkütuste varu ja gaasivaru tagamine Eestis, soojuse tootmise võimsuste olemasolu baas- ja tipukoormuste katmiseks, õigusloome tagamine haja- ja mikrotootmise edendamiseks.

Elektrimajandus panustab Eesti majanduse konkurentsivõimesse läbi tagatud varustuskindluse, turupõhiste lõpptarbija elektrihindade ja keskkonnahoidlike lahenduste kasutamise. Elektri tootmine toetab majanduse ressursitõhusust, sh:

- otsese primaarkütuste kasutamise kõrval rakendatakse elektri tootmises energiaallikana tootmisjääke, mida mujal pole enam otstarbekas või võimalik kasutada;
- elektri tootmisel kasvab kütusevabade jm taastuvate energiaallikate osakaal.

ENMAK 2030 kohaselt moodustab aastal 2030 taastuvenergia osakaal Eesti energia lõpptarbimises 50%. Tuulepargi rajamine on ENMAK-i eesmärkidega kooskõlas, kuna see loob soodsad tingimused taastuvatest energiaallikatest elektri tootmise osakaalu suurenemiseks.

¹ https://ec.europa.eu/clima/sites/its/its_ee_en.pdf

² <https://www.mkm.ee/sites/default/files/documents/2022-03/Energiamajanduse%20arengukava%20aastani%202030.pdf>

2.1.3. Eesti kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030³

Kliimamuutustega kohanemise arengukava strateegiline eesmärk on suurendada Eesti riigi, regionaalse ja kohaliku tasandi valmidust ja võimet kliimamuutuste mõjuga kohanemiseks.

Kliimamuutuste arengukava koostamiseks selgitasid teadlased välja kliimamuutuste mõju Eestile kaheksa võtmevaldkonna lõikes, milleks olid:

- planeeringud ja maakasutus,
- inimtervis ja päästevõimekus,
- looduskeskkond,
- biomajandus,
- taristu ja ehitised,
- energeetika ja energiavarustus,
- majandus,
- ühiskond, teadlikkus ja koostöö.

Ressursitõhusale majandusele üleminek on otseselt seotud kliimamuutuste leevendamise (kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise) ja kliimamuutuste mõjuga kohanemisega. Kliimamuutuste mõjuga kohanemise all mõistame kliimamuutustest põhjustatud riskide maandamist ja tegevusraamistikku, et suurendada nii ühiskonna kui ka ökosüsteemide valmisolekut ja vastupanuvõimet kliimamuutustele. Arengudokumendis esitatakse tegevusraamistik, mille alusel saab vähendada Eesti riigi haavatavust kliimamuutuste mõju suhtes.

Tuuleparkide rajamine on kooskõlas kliimamuutustega kohanemise arengukava eesmärkidega.

3. MAAKONNAPLANEERINGU MUUDATUSETTEPANEK

Riigihalduse minister kehtestas 22.03.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/70 maakonnaplaneeringu 2030+ Lääne maakonnas Haapsalu linnas, Lääne-Nigula vallas, Vormsi vallas ja Pärnu maakonnas osaliselt Lääneranna vallas. Käesolev täiendav asukoha eelvalik (alal 7) esitab lähtuvalt planeerimisseaduse § 95 lõikest 8¹ muudatusettepanekud kehtivasse maakonnaplaneeringusse, kuna asukoha eelvalikus välja valitud ala 7 paikneb väljapool maakonnaplaneeringuga määratud elektrituulikute arenduspiirkondi ja -aladid. Samuti määrati kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku etapis tuulepargi rajamiseks sobivatele aladele rakenduvad tingimused. Maakonnaplaneeringu sisendiks olnud tuuleenergeetika teemaplaneering, millega määrati tuuleenergeetika arenduspiirkonnad ja -alad ning tuuleenergeetika ruumilise arendamise põhimõtted, on nüüdseks üle 10 aasta vana. Võrreldes teemaplaneeringu lahenduse väljatöötamise ajaga on oluliselt muutunud reaalne olukord füüsilises keskkonnas ja täienenud teadmised tuuleenergeetika vajaduse ja mõjude osas, samuti arenenud tehnoloogia. **Eeltoodule tuginevalt tehakse käesolevaga ettepanek maakonnaplaneeringu muutmiseks järgnevalt: määrata täiendav eelvalikuala 7 tuulikute arenduspiirkonnaks ning kohaldada selle rajamisel kohaliku omavalitsuse eriplaneeringus sätestatud tingimusi.**

Lähtuvalt riigikogu poolt 05.04.2017 vastu võetud otsusest „Kliimapoliitika põhialused aastani 2050“⁴ on kliimapoliitika visioon ja üleriigiline eesmärk, et aastaks 2050 on Eesti konkurentsivõimeline, teadmispõhise ühiskonna ja majandusega kliimanetraalne riik. Tagatud on kvaliteetne ja liigirikas elukeskkond ning valmisolek ja võime kliimamuutustega kohaneda, et kliimamuutuste põhjustatud ebasoodsaid mõjusid vähendada ja positiivseid mõjusid parimal viisil ära kasutada. Eesti pikaajaline siht on tasakaalustada kasvuhoonegaaside heide ja sidumine hiljemalt 2050. aastaks ehk vähendada selleks ajaks kasvuhoonegaaside netoheide nullini. Vabariigi Valitsus on seadnud eesmärgiks, et Eesti saaks toota 2030. aastal sama palju taastuvelektrit kui on meie aastase tarbimise kogumaht⁵.

³<https://kliimaministeerium.ee/sites/default/files/documents/2021-06/Kliimamuutustega%20kohanemise%20arengukava%20aastani%202030.pdf>

⁴<https://www.riigiteataja.ee/akt/310022023003?leiaKehtiv>

⁵https://valitsus.ee/taastuenergia-arendamise-kiirendamine?view_instance=0&current_page=1

Eestis on taastuvelektri eesmärgi saavutamiseks prioriteet tuuleenergiat. Tuuleenergia on suurima kasvupotentsiaaliga ja tuuleparkide rajamine kulutõhus viis toota Eestis taastuvelektrit⁶. 2030ks seatud eesmärgi täitmiseks tuleb rajada maismaale vähemalt 2850 MW võimsuse ulatuses tuuleparke⁷. Vastavalt strateegiale „Eesti 2035“⁸ on aastaks 2050 Eesti konkurentsivõimeline, teadmispõhise ühiskonna ja majandusega kliimaneutraalne riik, kus on tagatud kvaliteetne ja liigirikas elukeskkond ning valmisolek ja võime kliimamuutuste põhjustatud ebasoodsaid mõjusid vähendada ja positiivseid mõjusid parimal viisil ära kasutada. Kehtiv energiamajanduse korralduse seadus¹ sätestab muuhulgas taastuenergia edendamise põhimõtted ja koostamisel on „Energiamaajanduse arengukava aastani 2035“⁹. Nimetatud arengukava üldeesmärgiks on igakülgset tegeleda energia pakkumise ja nõudluse väljakutsetega, suunata energiamajanduse turupõhist arengut, arvestades kliimapoliitika eesmärgi ning tagada energiajulgeolek, minimeerides ühiskondlikke kulusid ning maksimeerides energiamajandusest saadavat ühiskondlikku kasu. Üldeesmärgi saavutamiseks on püstitatud kolm alameesmärki: energiajulgeoleku tagamine; energia kättesaadavuse ja taskukohase hinna tagamine ning energeetika keskkonnasäästlikkuse tagamine.

Eeltoodule tuginedes on käesoleva tööga otstarbekas, põhjendatud ning vajalik kehtiva maakonnaplaneeringu muutmise.

4. ÜLDPLANEERINGU MUUDATUSETTEPANEK

Kehtivaks üldplaneeringuks täiendava asukoha eelvaliku ala 7 osas on haldusreformi eelse „Lihula valla üldplaneering“ (kehtestatud Lihula Vallavolikogu 25.09.2003 määrusega nr 22, muudetud Lihula Vallavolikogu 10.06.2004 otsusega nr 30, Lihula Vallavolikogu 28.04.2011 määrusega nr 13 ja 31.01.2013 määrusega nr 2, Lääneranna Vallavolikogu 14.12.2017 otsusega nr 31 ja 18.04.2019 otsuga nr 140). „Lihula valla üldplaneering“ käsitles põhjalikult tuuleenergeetika arendamist, mida hinnati arendamist väärivaks tegevuseks ning millega kavandati üheksale kuni 2,5 MW tuulikule maa-ala Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare ja Pärnu-Lihula mnt ristmiku lähistele.

Kogu Lääneranna valda hõlmav ajakohane üldplaneering on koostamisel (algatatud Lääneranna Vallavolikogu 23.08.2018 otsusega nr 90).

Käesolev täiendav asukoha eelvalik alal 7 esitab muudatusettepanekud kehtivasse üldplaneeringusse (st määrata täiendav eelvalikuala 7 tuulikute arendamise alaks), kuna ala 7 paikneb väljapool üldplaneeringuga määratud tuulepargi ala. PlanS § 95 lg 8² ütleb, et tuuleparki kavandav kohaliku omavalitsuse eriplaneering võib põhjendatud juhul sisaldada kehtestatud üldplaneeringu muutmise ettepanekut. Kehtestatud üldplaneeringu põhilahenduse muutmise on põhjendatud juhul, kui üldplaneeringu kehtestamise järgselt on muutunud või kehtestatud õigusaktid, samuti, kui on ilmnunud uued faktilised asjaolud, mis üldplaneeringu kehtestamise ajal välistasid tuuleparkide rajamise võimalikkuse kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil või selle osal.

Alljärgnevalt on toodud kehtiva üldplaneeringu muutmist toetavad asjaolud:

Õigusaktide muutumine pärast üldplaneeringu kehtestamist

- Riiklikud planeerimis- ja energiapoliitika alusdokumendid on pärast 2003. aasta üldplaneeringu kehtestamist oluliselt muutunud.
- Eesti on võtnud Euroopa Liidu taastuenergia eesmärkidest tulenevalt kohustuse suurendada taastuenergia osakaalu elektritootmises.
- Riiklikud strateegiad, sh Eesti energiamajanduse arengukava 2030+, Kliimapoliitika põhialused aastani 2050 ning riiklik ruumilise arengu strateegia „Eesti 2030+“, seavad tuuleenergia arendamise selgesõnaliselt prioriteediks.

⁶ <https://kliimaministerium.ee/energeetika-maavarad/taastuenergia/tuuleenergia>

⁷ https://keskkonnaportaal.ee/sites/default/files/2025-01/Tuuleenergia%20voldik_final.pdf

⁸ <https://valitsus.ee/strateegia-eesti-2035-arengukavad-ja-planeering/strateegia>

⁹ https://kliimaministerium.ee/energiamaajanduse_arengukava

- Samuti on muutunud riigi tasandi planeeringute ja keskkonnamõju hindamise nõuded – praegu on võimalik täpsemalt ja usaldusväärsemalt hinnata tuuleparkide mõju nii looduskeskkonnale kui ka inimasustusele.
- PlanS (planeerimisseadus) on kehtestatud 2015. aastal uues redaktsioonis, mis võimaldab eriplaneeringute kaudu muuta kehtivat üldplaneeringut põhjendatud juhtudel (§ 95 lg 8²). Selline võimalus 2003. aasta õigusruumis puudus.

Uued faktilised asjaolud ja tehnoloogiline areng

- Tuuleenergia tehnoloogia on oluliselt arenenud. Kui Lihula üldplaneeringus kavandati kuni 2,5 MW võimsusega tuulikuid, siis tänased tuulikud on 6–8 MW võimsusega ja vajavad seetõttu vähem üksikseadmeid sama koguvõimsuse saavutamiseks. Tänapäevased tuulikud töötavad madalama tuulekiiruse korral, mistõttu sobivad tuulikute arendamiseks asukohad, mida varasemate tehniliste võimaluste korral ei peetud piisavalt tootlikuks.
- Uued mõõtmised ja uuringud (nt tuulepotentsiaali, mürataseme ja välisõhu leviku modelleerimine) on näidanud, et ala 7 tuulepotentsiaal ja keskkonnanõuded võimaldavad tuuleenergia tootmist keskkonnakaitse nõudeid järgides. Sellised täpsed analüüsid polnud 2003. aastal kättesaadavad.
- Asustuse ja taristu muutused: pärast 2003. aastat on piirkonna asustus, elamualad ja teedevõrk muutunud. Ala 7 paikneb nüüd selgelt väljaspool tiheasustusega alasid ning arvestab paremini tänapäevaseid elukeskkonna kvaliteedi ja ohutuse kriteeriume (nt tuuliku kaugus elamutest, müra- ja varjutusnormid).

Üldplaneeringu ajakohasuse puudumine

- Kehtiv üldplaneering kehtestati üle 20 aasta tagasi ega vasta enam Lääneranna valla tänastele ruumilise arengu vajadustele ega riiklikule energiapoliitikale.
- Lääneranna valla uus üldplaneering on koostamisel (algatatud 23.08.2018 otsusega nr 90), kuid selle kehtestamiseni on vajalik tuuleenergia arendamist võimaldada juba varem, et tagada valla ja riigi energiapoliitiliste eesmärkide täitmine.

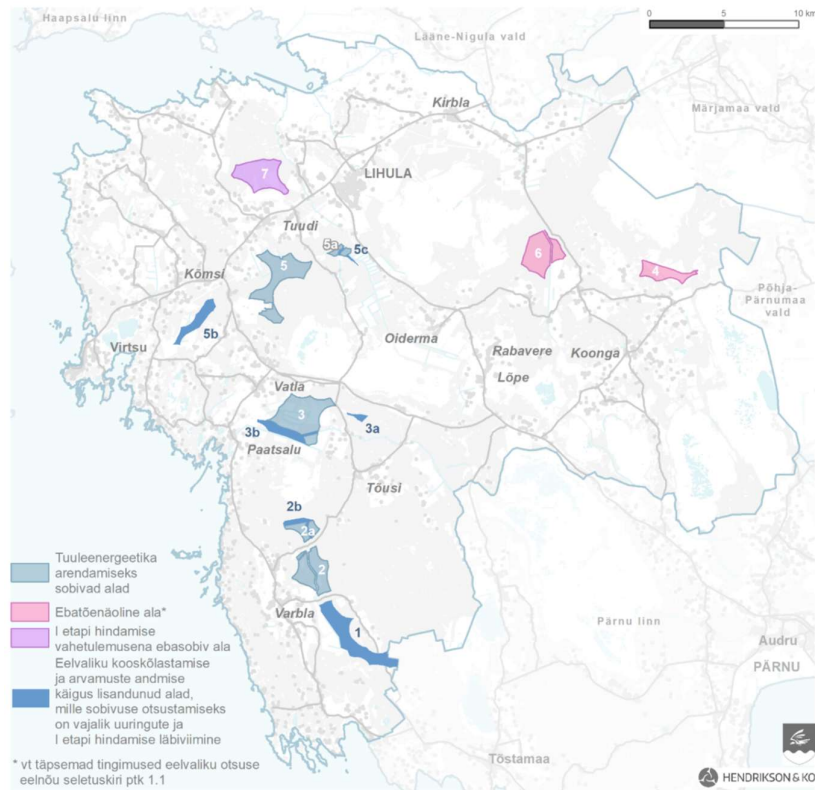
Tuuleenergia kui avaliku huviga tegevus

- Tuuleenergia arendamine on avaliku huvi objekt, kuna see toetab energiajulgeolekut, kohaliku omavalitsuse maksutulu ning rohepöörde eesmärke.
- Ala 7 tuulepargi kavandamine aitab kaasa riiklike ja regionaalsete eesmärkide täitmisele, tagades samas kohaliku tasandi huvide ja keskkonnakaitseõuete arvestamise.

5. OLEMASOLEV OLUKORD

Tuulepargi ala 7 paikneb valla põhjaosas Petaaluse, Alaküla ja Peanse külade territooriumil. Ala 7 põhimõttelist sobivust kinnitavad elamute ja ühiskondlike hoonete puudumine alal ja ala piirist 1 km raadiuses, s.h kaugus Lihula ja Virtsu tiheasustusaladest, oluliste loodusväärtuste puudumine alal, piisav kaugus (ca 1,5 km) riigimaanteedest.

Eelvaliku alade asukohad Lääneranna vallas on vaadeldavad Skeem 3.

Skeem 3. Tuuleenergeetika arendamiseks sobivad alad (allikas: Lääneranna valla tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvalik ja keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruanne).

5.1. Maakasutus

Käesolevas täiendavas asukoha eelvalikus alal 7 on käsitletud katastriüksusi, millele kavandatakse elekrituulikud, nende osad või nende teenindamiseks vajalikud ehitised (teed, platsid, vundamendid või labade projektsioon, kaablid, alajaam jm), vaata Tabel 1.

Tabel 1. Maaüksuste andmed

Jrk nr	Katastriüksuse nimetus	Katastritunnus	Katastriüksuse pindala	Maakasutuse sihtotstarve
1	Nurga	41101:002:0336	134059.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
2	Suurenurga	41101:002:0122	136756.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
3	Ratta	41101:002:0143	44761.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
4	Petaaluse küla	41101:002:0198	59027.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
5	Põhja	41101:002:0126	69517.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
6	Petaaluse küla	41101:002:0182	27607.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
7	Ratta	41101:002:0142	71906.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
8	Suuresti	41101:002:0117	252677.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
9	Lihula metskond 292	41101:002:0127	44209.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
10	Tinamäe	41101:002:0130	32487.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
11	Rauapõllu	41101:001:0529	85489.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
12	Kullaaru	41101:002:0099	83306.0 m ²	Maatulundusmaa 100%

Jrk nr	Katastriüksuse nimetus	Katastritunnus	Katastriüksuse pindala	Maakasutuse sihtotstarve
13	Tuudi-Peanse tee	41101:001:0645	18945.0 m ²	Transpordimaa 100%
14	Torokse	41101:002:0129	65201.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
15	Peanse küla	41101:002:0237	54033.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
16	Petaaluse küla	41101:002:0940	57 408.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
17	Härma	41101:002:0134	62544.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
18	Tiiriku	41101:002:0131	96 020.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
19	Jaagu	41101:002:0100	48 882.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
20	Peanse küla	41101:002:0197	70449.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
21	Peanse küla	41101:002:0236	201943.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
22	Sinimäe	41101:002:0107	110486.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
23	Antsumetsa	41101:002:0363	38591.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
24	Sireli	41101:002:0115	42386.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
25	Hansu-Jaani	41101:002:0112	79364.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
26	Sinimäe	41101:002:0107	110486.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
27	Looga	41101:002:0840	498283.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
28	Peanse küla	41101:002:0892	62948.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
29	Tõnisemetsa	41101:001:0531	69315.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
30	Täägi	41101:002:0135	109 506.0 m ²	Maatulundusmaa 100%
31	Reinu	41101:002:0329	78 911.0 m ²	Maatulundusmaa 100%

Planeeritud tuulikute aluse maa seniseks sihtotstarbeks on maatulundusmaa. Aktuaalse ortofoto alusel jäävad tuulikud nr 1, 2, 5, 9, 10 ja 11 metsamaale, tuulikud nr 3, 4, 6, 7 ja 8 põllu- või rohumaale.

5.2. Olemasolevad piirangud

Täiendava asukoha eelvaliku ala 7 jääb alljärgnevate kitsenduste või piirangutega aladele:

- Petaaluse kraavi (VEE1118600), maaparandussüsteemi avatud eesvool valgalaga 10-25 km², eesvoolu kaitsevöönd 15 m, ranna või kalda ehituskeeluvöönd 25 m ja piiranguvöönd 50 m, ranna või kalda veekaitsevöönd 10 m;
- Petaaluse (5111790010030002), maaparandussüsteemi avatud eesvool valgalaga kuni 10 km², eesvoolu kaitsevöönd 12 m, ranna või kalda veekaitsevöönd 1 m;
- maaparandussüsteemi Petaaluse I ja Petaaluse II (maaparandussüsteemi kood: 5111790010030) kuivendussüsteemi reguleeriva võrgu maa-ala;
- maaparandussüsteemi Petaaluse II (maaparandussüsteemi kood: 5111790020090) kuivendussüsteemi reguleeriva võrgu maa-ala;
- maaparandussüsteemi Petaaluse (maaparandussüsteemi kood: 5111790010030) kuivendussüsteemi reguleeriva võrgu maa-ala.

6. PLANEERIMISETTEPANEK

Eelvalikuala 7 lõplikult välja kujunenud ulatuse kohta, kus välistavad tegurid tuulepargi edasiseks kavandamiseks puuduvad ning kus on võimalik edasi minna projekteerimistingimustega (vt ptk 6.1), on esitatud tuulepargi teenindamiseks vajalike elektrituulikute, teede ja maakaablite põhimõttelised võimalikud asukohad (vt eraldi esitatud jooniseid 2 kuni 11), võttes aluseks, et tuulepark arendatakse välja maksimaalses mahus. Arvestada tuleb, et kõigi ehitiste täpne asukoht ja paiknemine võib projekteerimistingimuste ja/või ehitusprojekti koostamise käigus muutuda lähtudes eriplaneeringuga määratud tingimustest.

Kehtivate õigusaktide ja planeeringute alusel ning eriplaneeringu raames läbiviidud linnustiku ja nahkhiirte uuringute tulemuste põhjal on jõutud veendumusele, et antud alale on tuuleparki põhimõtteliselt võimalik rajada. Puuduvad teadaolevad välistavad asjaolud projekteerimistingimustega jätkamiseks.

Ehitusprojekti koostamise käigus on võimalik tuulikute asukohti muuta eelvalikualal selleks määratud hoonestusala piires ning arvestades kavandatavate tuulikute parameetreid. Tuulikute asukohtade muutmisel ei tohi ületada keskkonnataluvust, vajadusel tuleb rakendada leevendusmeetmeid.

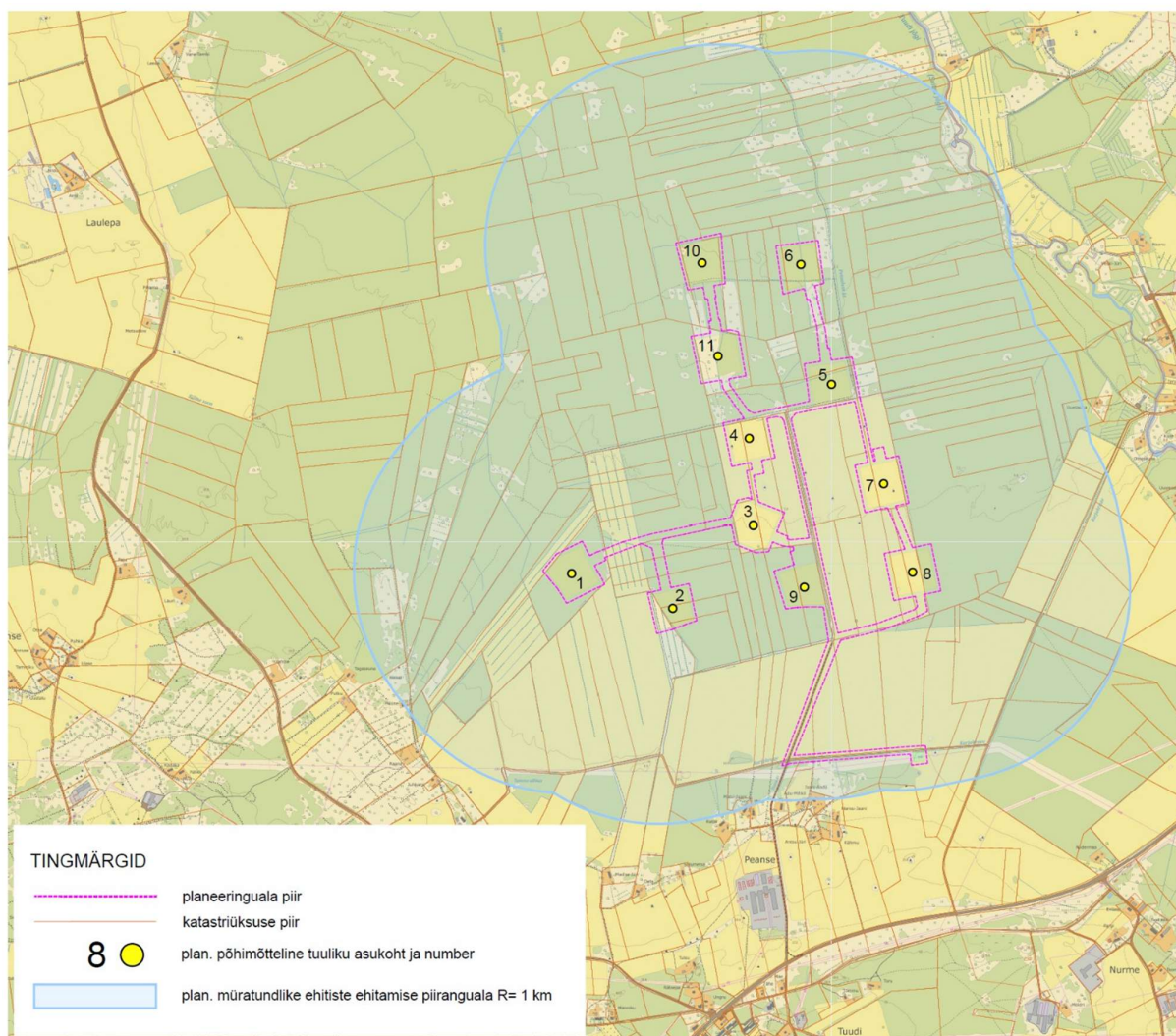
6.1. Projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tuulepargi arendamise tingimused

Projekteerimistingimuste väljastamisel tuleb arvestada järgmiste tingimustega:

- 1) eelvalikualale on lubatud paigutada kolmelabalisi horisontaalteljega elektrituuliku ja tuulepargi teenindamiseks vajalikke ehitisi, mille alla kuuluvad teed, maakaablid, alajaamad, energiasalvestid, tuulemõõdutornid;
- 2) elektrituuliku lubatud maksimaalne kogukõrgus (elektrituuliku torni kõrgus koos vundamendi maapealse osaga ja tuuliku laba pikkusega püstiasendis) on kuni 249,9 m (k.a);
- 3) eelvalikualale on lubatud paigaldada ainult uusi (st mitte kasutatud) elektrituuliku;
- 4) elektrituuliku ehitisealune pind, mis hõlmab elektrituuliku rootorilabade alust pinda ja elektrituuliku vundamenti, peab jääma hoonestusala ja eelvalikuala piiridesse;
- 5) elektrituuliku suurim lubatud ehitisealune pind (hõlmab ka rootorilabade alust pinda) on kuni 27 000 m²; vajadusel tuleb teha vastava servituutide seadmise ettepanek koostöös maaomanikuga; kui rootorilabad ulatuvad üle kinnisasja piiri, siis tuleb tuuliku labade talumiseks seada vastav servituut hiljemalt ehitamise alustamise ajaks;
- 6) elektrituuliku vundamendi suurim ehitisealune pind on kuni 1600 m² ning montaažiplats täiendavalt kuni 7100 m²;
- 7) tuulepargi eluea lõpul lasub tuulepargi omanikul kohustus tuulepargi rekonstrueerimiseks või lammutamiseks; ehitiste likvideerimise vajaduse ja ala korrastamise osas tehakse koostööd kohaliku omavalitsusega; likvideerimisel tekkivad jäätmed tuleb utiliseerida vastavalt kehtivale korrale;
- 8) elektrituulikute, teede ja maakaablite põhimõttelised asukohad on ära näidatud eraldi esitatud joonistel 2 kuni 11. Kõigi ehitiste täpne asukoht ja paiknemine võib ehitusprojekti koostamise käigus muutuda lähtudes eriplaneeringu tingimustest. Projekteerimise käigus on võimalik tuulikute asukohti muuta hoonestusala piires ning arvestades kavandatavate tuulikute parameetreid.
- 9) kõik tuulepargi jaoks vajalikud ehitised, sh tuuleparki teenindavad teed, arendab välja arendaja.

6.2. Müratundlike ehitiste ehitamise piiranguala

Müratundlikud ehitised on näiteks: elamud, koolid, lasteaiad, haiglad, hooldekodud. Eelvalikualade ümber on käesolevaga seatud müratundlike ehitiste ehitamise piiranguala (edaspidi *piiranguala*), vaata Skeem 4. Piiranguala moodustab 1 km raadiusega ala ümber tuuliku hoonestusala. Tegemist on alaga, kus müra sihtväärtus võib olla ületatud.

Skeem 4. Täiendava asukoha eelvaliku ala 7 müratundlike ehitiste ehitamise piirangulaga $R=1$ km.

Piiranguala käsitlus Lääneranna valla territooriumil

Piirangualal on keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 lisas 1 toodud uue müratundliku ala väljaarendamine, sh uue elamu ehitamine müratundliku ala arendaja (maaomanik või tema esindaja) teadlik otsus ning lubatud üksnes järgmisi tingimusi arvestades:

- müratundliku ala arendaja peab ise piirangualal tagama meetmete rakendamise, mis tagab tuulepargi püstitamise korral piirangualal mürataseme jäämise müra öise sihtväärtuse (40 dB) piiridesse;
- müratundliku ala arendajal tuleb esitada kirjalik selgitus, kuidas kavatakse tagada piirangualal tema poolt arendataval alal müra öine sihtväärtus, kui tuulepark püstitatakse. Kirjalik selgitus peab sisaldama mürataseme mõõtmist (kui tuulikud on juba rajatud ja töötavad normaalrežiimis) või mürataseme leviku modelleerimist. Juhul, kui kohalikul omavalitsusel ei teki veendumust, et piiranguala arendajal on võimalik müra öine sihtväärtus tagada, siis ei lubata soovitud asukohta uut müratundlikku ehitist kavandada;
- müratundliku ala arendaja peab vajadusel ise tagama meetmete rakendamise, et lisaks mürale ka kõik teised tuulepargist lähtuvad võimalikud mõjutused ja häiringud on piisavalt leevendatud;
- vastavalt ehitusseadustiku §-le 32 p 5 on pädeval asutusel võimalik keelduda projekteerimistingimuste andmisest, kui projekteerimistingimuste alusel kavandatav ehitus võib ülemäära riivata kolmanda isiku õigusi. EhS § 44 p 4 sätestab, et ehitusloa andmisest keeldutakse, kui ehitise või ehitamisega kaasneb kinnisasja omanikule või kinnisasjaga piirnevate kinnisasjade omanikele või muudele selle mõjualas olevatele isikutele püsiv negatiivne mõju, mis on üleliia koormav ja mida ei ole võimalik piisavalt vähendada ega leevendada. Seega on Lääneranna vallal seadusest tulenev kohustus uue elamu või muu müratundliku ehitise ehitamiseks projekteerimistingimusi või ehituslube menetledes teostada

kaalutusõigust, arvestades Lääneranna valla tuulepargi kohaliku omavalitsuse eriplaneeringuga seotud õiguste ja huvidega;

- eriplaneeringu alusel elektrituulikutele projekteerimistingimuste ja ehitusloa väljastamisel tuleb arvestada tuulepargist tuleneva müraga, st et müratundlike ehitiste või selliseks ehituseks õigust omavate maalaade (nt ehitusluba, projekteerimistingimused) ulatuses tuleb tagada müra normtaseme täitmine.

6.3. Kruntideks jaotamine

Planeeringualasse jäävatest katastriüksustest on planeeringulahenduses näidatud elektrienergia tootmise ja jaotamise ehitise maa (OE 100) sihtotstarbega indikatiivsed krundid. Indikatiivsetest kruntidest planeeringu elluviimisel eraldi katastriüksuseid ei moodustata (ehk indikatiivsete kruntide järgi katastriüksuste moodustamise kohustust planeeringu elluviimisel ei ole ja krundipiire eraldivõetuna edaspidises maakorralduses järgima ei pea), kuid vajaduse tekkimisel on katastriüksuste moodustamine (ja muud maakorralduslikud toimingud) siiski lubatud (st käesolev planeering maakorraldust ei piira).

Tabel 2. Planeeritud indikatiivsed krundid

Krundi pos nr	Indikatiivse krundi pindala, m ²	Indikatiivse krundi kasutamise sihtotstarve dp liikide kaupa	Plan. katastriüksuse sihtotstarve
1	45 556	OE 100	Katastriüksust ei moodustata
2	37 145	OE 100	Katastriüksust ei moodustata
3	45 265	OE 100	Katastriüksust ei moodustata
4	40 561	OE 100	Katastriüksust ei moodustata
5	47 772	OE 100	Katastriüksust ei moodustata
6	41 940	OE 100	Katastriüksust ei moodustata
7	46 018	OE 100	Katastriüksust ei moodustata
8	50 225	OE 100	Katastriüksust ei moodustata
9	43 302	OE 100	Katastriüksust ei moodustata
10	43 995	OE 100	Katastriüksust ei moodustata
11	47 696	OE 100	Katastriüksust ei moodustata

6.4. Kavandatav ehitusõigus

Praegusel hetkel kavandatakse Eesti maismaale üldjuhul kolmelabalisi horisontaalteljega tuulikuid. Käesolevas asukoha eelvalikus kavandatakse tuulikuid lubatud maksimaalse kogukõrgusega kuni 249,9 m (tuuliku torni kõrgus koos vundamendi maapealse osaga ja tuuliku laba pikkusega püstiasendis, k.a). Tuulikute võimsus on aja jooksul kiirelt kasvanud, hetkel on valdavalt arenduses ca 7 MW võimsusega maismaatuulikud. Elektrituulikud toodavad elektrienergiat, kui tuule kiirus on vahemikus ca 3–25 m/s (ideaalne tuule kiirus energia tootmiseks on u 12-13 m/s).

Käesoleva asukoha eelvalikuga on kokku kavandatud eelvalikuala nr 7 planeeringualale kuni 11 elektrituuliku püstitamine. Iga indikatiivsele krundile on määratud hoonestusala (siduv) ja põhimõtteline tuuliku vundamendi hoonestusala (ei ole projekteerimisel siduv). Tuulik koos labadega peab asuma plan. hoonestusalas. Teisi planeeritud ehitisi (alajaamad, platsid, teed, kaablid jmt) on lubatud püstitada nii hoonestusalale kui väljapoole seda ning need ehitusõiguse piirangutes (k.a suurim lubatud ehitiste arv, suurim lubatud ehitisealune pind) ei kajastu. Krundi hoonestusala määramisel on arvestatud krundile ulatuvate kitsendustega ja nendele kehtivate erisustega. Krundile ulatuvad kitsendused on vaadeldavad põhijoonistel.

Lisaks tuulikutele on antud võimalus alajaama(de) ja akusalvestite rajamiseks. Alajaamade suurused ja täpsed asukohad antakse projekti koostamise käigus.

Indikatiivsele krundile määratud suurim lubatud ehitisealuse pinna piirang hõlmab üksnes tuulikut ja tuleneb planeeritud tuuliku maksimaalsest rootori raadiusest, milleks on kavandatud kuni 90 m.

Tabel 3. Planeeritud kruntide ehitusõigus

Plan. krundi nr	Plan. krundi suurim lubatud tuuliku ehitisealune pind, m ²	Plan. tuuliku suurim lubatud kõrgus plan. maapinnast, m*	Plan. krundi suurim lubatud tuulikute arv
Krunt pos 1	27 000	249,9	1
Krunt pos 2	27 000	249,9	1
Krunt pos 3	27 000	249,9	1
Krunt pos 4	27 000	249,9	1
Krunt pos 5	27 000	249,9	1
Krunt pos 6	27 000	249,9	1
Krunt pos 7	27 000	249,9	1
Krunt pos 8	27 000	249,9	1
Krunt pos 9	27 000	249,9	1
Krunt pos 10	27 000	249,9	1
Krunt pos 11	27 000	249,9	1

Märkus: * elektrituuliku lubatud maksimaalne kogukõrgus (elektrituuliku torni kõrgus koos vundamendi maapealse osaga ja tuuliku laba pikkusega püstiasendis) on kuni 249,9 m (k.a).

6.5. Planeeritud haljastus ja piirded

Käesoleva tööga kavandatud tuulikud asuvad metsa- ja põllumaal. Tulenevalt tuulikute juurdepääsuteede rajamisest ja olemasolevate teede laiendamisest, montaažiplatside, tuulikute jms kaasneva rajamisest, on vajalik metsa osaline raadamine. Raadatava metsa-ala suurus kogu eelvalikuala nr 7 planeeringuala kohta on ca 6,5 ha. Täpne likvideeritava metsaala asukoht ja suurus antakse projekteerimisel.

Käesoleva täiendava asukohta eelvalikuga ei ole ette nähtud uue kõrghaljastuse rajamist, planeeritud tuulikute ümbrus jääb kasutusele maatulundusmaana.

Piirdeaedade rajamist käesolevaga ei kavandata (v.a alajaamade ümber), kuid lubatud on montaažiplatside teepoolne osa tõkistega ääristada ning paigaldada juurdepääsuteele lukustatav tõkkepuu.

6.6. Liikluskorralduse põhimõtted

Tuulepargialadele ja ka üksikutele tuulikutele tuleb rajada juurdepääsuteed, mis on ette nähtud ca 6 m laiustena, lubatud on teekurvide laiendamine transportimise ajaks. Teed peavad olema piisava kandevõime ja parameetritega, et võimaldada tuulikute osade ja ehitustehnika transporti, samuti tuulikute hilisemat hooldust. Juurdepääsuteed algavad avalikult kasutatavalt teedelt ja on aastaringelt kasutatavad.

Planeeritud tuulikutele on juurdepääsudeks maksimaalselt kavandatud kasutada olemasolevaid teid. Lähtuvalt tuuliku tehnilistest nõuetest tuleb koos projektiga esitada tuuliku transpordiskeem. Lubatud on vajadusel ristmike ümberehitused ja laiendamised, teede laiendamised, metsaraied, katendite tugevdamised jm vajalikud tööd erigabariidilise veose transportimiseks. Kohtades, kus tee hetkel puudub, antakse käesolevaga võimalus uue juurdepääsutee rajamiseks. Planeeritud (juurdepääsu)teede põhimõtteline asukoht joonistel on illustratiivne, teede täpne asukoht, laius, pöörete raadiused jms antakse projekteerimise käigus. Tuulikute juurdepääsuteed tuleb projekteerida vastavalt kehtivatele projekteerimismõnidele, tee ehitamiseks vajaliku maa-ala ulatuses kooskõlastatakse projekt maaomanikuga. Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK)

poolt hallatavate maade puhul tuleb projekteerimise käigus kokku leppida tehnilised parameetrid, et edaspidi oleks jätkuvalt võimalik tee piirkonnas metsamaterjali ladustamine, metsa kuivendamine jms.

Tuleb arvestada, et elektrituulik ei tohi avalikult kasutatavatele teedele, sõltumata nende funktsioonist, liigist, klassist ja lubatud sõidukiirusest, paikneda lähemal kui $L = (H+0,5D)$ (kus L = tuuliku vähim kaugus teekatte servast meetrites, H = tuuliku masti kõrgus meetrites, D = tuuliku rootori või tiiviku diameeter meetrites). Projekteerimisel ning ehitustegevuse kavandamisel tuleb koostöös Transpordiametiga hinnata riigiteede liikluskorraldust ja ümberehituse vajadust.

Transpordiamet ei võta PlanS § 131 lg 1 kohaselt endale kohustusi planeeringuga seotud rajatiste väljaehitamiseks. Kõik tuulikupargiga seotud ehitusprojektid, mille koosseisus kavandatakse tegevusi riigitee kaitsevööndis, tuleb esitada Transpordiametile nõusoleku saamiseks. Projekti koosseisus kavandatavad riigiteega ristuvad tehnovõrgud tuleb rajada kinnisel meetodil. Lähtuda Transpordiameti juhendis „Nõuded tehnovõrkude ja -rajatiste teemaale kavandamisel“ toodud põhimõtetest.

Alljärgnevalt on toodud tuulikute juurdepääsuteede kirjeldus põhimõttelisest asukohast lähtudes.

Planeeritud tuuliku nr 1 juurdepääs on algusega riigimaantee põhimaanteelt nr 10 *Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare tee*, mööda avalikku teed nr 4110324 *Tuudi - Peanse tee* ning mööda plan. juurdepääsuteed. Plan. juurdepääsutee kulgeb alljärgnevatel katastriüksustel:

- Kullaaru, 41101:002:0099, Maatulundusmaa 100%;
- Rauapõllu, 41101:001:0529, Maatulundusmaa 100%;
- Tinamäe, 41101:002:0130, Maatulundusmaa 100%;
- Lihula metskond 292, 41101:002:0127, Maatulundusmaa 100%;
- Suurenurga, 41101:002:0122, Maatulundusmaa 100%;
- Nurga, 41101:002:0336, Maatulundusmaa 100%.

Planeeritud tuuliku nr 2 juurdepääs on algusega riigimaantee põhimaanteelt nr 10 *Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare tee*, mööda avalikku teed nr 4110324 *Tuudi - Peanse tee* ning mööda plan. juurdepääsuteed. Plan. juurdepääsutee kulgeb alljärgnevatel katastriüksustel:

- Kullaaru, 41101:002:0099, Maatulundusmaa 100%;
- Rauapõllu, 41101:001:0529, Maatulundusmaa 100%;
- Tinamäe, 41101:002:0130, Maatulundusmaa 100%;
- Lihula metskond 292, 41101:002:0127, Maatulundusmaa 100%;
- Suurenurga, 41101:002:0122, Maatulundusmaa 100%;
- Ratta, 41101:002:0143, Maatulundusmaa 100%;
- Petaaluse küla, 41101:002:0198, Maatulundusmaa 100%;
- Põhja, 41101:002:0126, Maatulundusmaa 100%;
- Petaaluse küla, 41101:002:0198, Maatulundusmaa 100%;
- Ratta, 41101:002:0142, Maatulundusmaa 100%.

Planeeritud tuuliku nr 3 juurdepääs on algusega riigimaantee põhimaanteelt nr 10 *Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare tee*, mööda avalikku teed nr 4110324 *Tuudi - Peanse tee* ning mööda plan. juurdepääsuteed. Plan. juurdepääsutee kulgeb alljärgnevatel katastriüksustel:

- Kullaaru, 41101:002:0099, Maatulundusmaa 100%;
- Rauapõllu, 41101:001:0529, Maatulundusmaa 100%;

Planeeritud tuuliku nr 4 juurdepääs on algusega riigimaantee põhimaanteelt nr 10 *Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare tee*, mööda avalikku teed nr 4110324 *Tuudi - Peanse tee* ning mööda plan. juurdepääsuteed. Plan. juurdepääsutee kulgeb alljärgnevatel katastriüksustel:

- Torokse, 41101:002:0129, Maatulundusmaa 100%;
- Kullaaru, 41101:002:0099, Maatulundusmaa 100%;
- Rauapõllu, 41101:001:0529, Maatulundusmaa 100%.

Planeeritud tuuliku nr 5 juurdepääs on algusega riigimaantee põhimaanteelt nr 10 *Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare tee*, mööda avalikku teed nr 4110324 *Tuudi - Peanse tee* ning mööda plan. juurdepääsuteed. Plan. juurdepääsutee kulgeb alljärgnevatel katastriüksustel:

- Männiksaare, 41101:002:0148, Maatulundusmaa 100%;
- Petaaluse küla, 41101:002:0940, Maatulundusmaa 100%;
- Härma, 41101:002:0134, Maatulundusmaa 100%.

Planeeritud tuuliku nr 6 juurdepääs on algusega riigimaantee põhimaanteelt nr 10 *Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare tee*, mööda avalikku teed nr 4110324 *Tuudi - Peanse tee* ning mööda plan. juurdepääsuteed. Plan. juurdepääsutee kulgeb alljärgnevatel katastriüksustel:

- Männiksaare, 41101:002:0148, Maatulundusmaa 100%;
- Petaaluse küla, 41101:002:0940, Maatulundusmaa 100%;
- Härma, 41101:002:0134, Maatulundusmaa 100%;
- Tiiriku, 41101:002:0131, Maatulundusmaa 100%.

Planeeritud tuuliku nr 7 juurdepääs on algusega riigimaantee põhimaanteelt nr 10 *Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare tee*, mööda avalikku teed nr 4110324 *Tuudi - Peanse tee* ning mööda plan. juurdepääsuteed. Plan. juurdepääsutee kulgeb alljärgnevatel katastriüksustel:

- Peanse küla, 41101:002:0197, Maatulundusmaa 100%;
- Peanse küla, 41101:002:0236, Maatulundusmaa 100%;
- Sinimäe, 41101:002:0107, Maatulundusmaa 100%;
- Antsumetsa, 41101:002:0363, Maatulundusmaa 100%;
- Sireli, 41101:002:0115, Maatulundusmaa 100%;
- Hansu-Jaani, 41101:002:0112, Maatulundusmaa 100%.

Planeeritud tuuliku nr 8 juurdepääs on algusega riigimaantee põhimaanteelt nr 10 *Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare tee*, mööda avalikku teed nr 4110324 *Tuudi - Peanse tee* ning mööda plan. juurdepääsuteed. Plan. juurdepääsutee kulgeb alljärgnevatel katastriüksustel:

- Peanse küla, 41101:002:0197, Maatulundusmaa 100%;
- Peanse küla, 41101:002:0236, Maatulundusmaa 100%;
- Sinimäe, 41101:002:0107, Maatulundusmaa 100%;
- Antsumetsa, 41101:002:0363, Maatulundusmaa 100%;
- Sireli, 41101:002:0115, Maatulundusmaa 100%.

Planeeritud tuuliku nr 9 juurdepääs on algusega riigimaantee põhimaanteelt nr 10 *Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare tee*, mööda avalikku teed nr 4110324 *Tuudi - Peanse tee* ning mööda plan. juurdepääsuteed. Plan. juurdepääsutee kulgeb alljärgnevatel katastriüksustel:

- Kullaaru, 41101:002:0099, Maatulundusmaa 100%;
- Peanse küla, 41101:002:0892, Maatulundusmaa 100%.

Planeeritud tuuliku nr 10 juurdepääs on algusega riigimaantee põhimaanteelt nr 10 *Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare tee*, mööda avalikku teed nr 4110324 *Tuudi - Peanse tee* ning mööda plan. juurdepääsuteed. Plan. juurdepääsutee kulgeb alljärgnevatel katastriüksustel:

- Torokse, 41101:002:0129, Maatulundusmaa 100%;
- Kullaaru, 41101:002:0099, Maatulundusmaa 100%;
- Reinu, 41101:002:0329, Maatulundusmaa 100%;
- Täägi, 41101:002:0135, Maatulundusmaa 100%.

Planeeritud tuuliku nr 11 juurdepääs on algusega riigimaantee põhimaanteelt nr 10 *Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare tee*, mööda avalikku teed nr 4110324 *Tuudi - Peanse tee* ning mööda plan. juurdepääsuteed. Plan. juurdepääsutee kulgeb alljärgnevatel katastriüksustel:

- Torokse, 41101:002:0129, Maatulundusmaa 100%;
- Kullaaru, 41101:002:0099, Maatulundusmaa 100%;
- Reinu, 41101:002:0329, Maatulundusmaa 100%.

Tuuliku püstitamiseks on vajalik nn montaažiplatsi rajamine, mida kasutatakse ehitustehnika ja vajadusel tuuliku detailide hoiustamiseks. Montaažiplatsid on kavandatud vahetult tuuliku vundamenti kõrvale, et võimaldada kraanal tuuliku komponente paika tõsta. Pärast tuuliku püstitamist kasutatakse platsi vajadusel hooldustöödeks, osa montaažiplatsist on ette nähtud likvideerida peale tuuliku püstitamist, selles osas toimub pinnase taastamine. Planeeritud montaažiplatside põhimõtteline asukoht joonistel on illustratiivne, täpne asukoht ja lahendus antakse projekteerimise käigus.

6.7. Planeeritud tehnoõrgud

Eelvalikuala nr 7 planeeringualale on ette nähtud alajaam, mis ühendatakse maakaablite kaudu planeeritud tuulikutega ning mis on ühtlasi põhivõrguga liitumise alajaam. Hinnanguline alajaama maavajadus on ca 2500 m². Joonisel 13 „Elektriskeem” on näidatud planeeritud alajaama ja maakaablite põhimõttelised võimalikud asukohad ja maavajadus, mis on illustratiivsed - täpne lahendus (k.a alajaamade arv ja asukohad ning maakaablite asukohad) antakse projekteerimisel. Põhivõrguga liitumiseks vajalikke ehitisi (k.a kaablid ja alajaam) on lubatud rajada ka väljapoole asukoha eelvalikuala nr 7 planeeringuala.

Planeeritud tuulikute sideühenduse tagamiseks on kavandatud maakaabelliin, mis paigutatakse võimalusel samasse kaevikusse elektrikaabliga. Elektripaigaldistele ja sideliinidele peab olema tagatud normidekohane kaitsevöönd.

Tabel 4. Põhimõttelise elektrimaakaabelliini kulgemine katastriüksustel

Jrk nr	Lähiaadress	Katastriüksuse tunnus
1	Tuudi-Peanse tee	41101:001:0645
2	Kullaaru	41101:002:0099
3	Rauapõllu	41101:001:0529
4	Tinamäe	41101:002:0130
5	Lihula metskond 292	41101:002:0127
6	Suurenurga	41101:002:0122
7	Nurga	41101:002:0336
8	Ratta	41101:002:0143
9	Petaaluse küla	41101:002:0198
10	Põhja	41101:002:0126
11	Petaaluse küla	41101:002:0182
13	Torokse	41101:002:0129
14	Petaaluse küla	41101:002:0940
15	Härma	41101:002:0134
16	Tiiriku	41101:002:0131
17	Aasa	41101:001:0551
18	Hansu-Jaani	41101:002:0112
19	Antsumetsa	41101:002:0363
20	Sireli	41101:002:0115

Jrk nr	Lähiaadress	Katastriüksuse tunnus
21	Sinimäe	41101:002:0107
22	Peanse küla	41101:002:0236
23	Peanse küla	41101:002:0197
24	Petaaluse-Peanse tee	41101:001:0651
25	Pruuli	41101:002:0106

Planeeritud elektri- ja sidemaakaabelliini põhimõtteline kulgemine on kajastatud joonisel 13 „Elektriskeem“ (ja teistel joonistel), mis on illustratiivne - täpne kaablite asukoht määratakse projekteerimisel.

Kõik tuulikupargiga seotud ehitusprojektid, mille koosseisus kavandatakse tegevusi riigitee kaitsevööndis, tuleb esitada Transpordiametile nõusoleku saamiseks. Projekti koosseisus kavandatavad riigiteega ristuvad tehnovõrgud tuleb rajada kinnisel meetodil. Lähtuda Transpordiameti juhendis „Nõuded tehnovõrkude ja -rajatiste teemaale kavandamisel“ toodud põhimõtetest.

6.8. Maaparandus

Käesolev eelvalikuala 7 jääb maaparandussüsteemi Petaaluse I ja Petaaluse II kuivendussüsteemi (maaparandussüsteemi kood: 5111790010030), maaparandussüsteemi Petaaluse II kuivendussüsteemi (maaparandussüsteemi kood: 5111790020090) reguleeriva võrgu alale.

Maaparandussüsteemide eesvooludest jäävad tuulikupargi alale Petaaluse kraav (veekogu kood: VEE1118600, avatud eesvool valgalaga 10-25 km²) ning Petaaluse ja Petaaluse II 5111790010030 avatud eesvoolud valgalaga kuni 10 km².

Planeeritud tuulikute nr 2, 4, 5 ja 7 labade projektsioonid ja plan. juurdepääsutee ulatuvad osaliselt Petaaluse (maaparandussüsteemi kood: 5111790010030, avatud maaparandussüsteemi eesvool valgalaga kuni 10 km²) eesvoolu 12 m kaitsevööndisse.

Kavandatud tuulikute ümbruses jätkub maaviljelus olemasoleval viisil. Maaparandus maaparandusseaduse tähenduses on maa kuivendamine ja niisutamine ning maa veerežiimi kahepoolne reguleerimine, samuti agromelioratiivse, kultuurtehnilise ja muu maaparandushoiutöö tegemine maatulundusmaa sihtotstarbega maa (edaspidi *maatulundusmaa*) viljelusväärtuse suurendamiseks ja keskkonnakaitseks. Kuivendussüsteem on maaparandussüsteem, mille reguleerivast võrgust voolab liigvesi otse või maaparandussüsteemi eesvoolu (edaspidi *eesvool*) kaudu suublasse või riigi poolt korras hoitavasse ühiseesvoolu.

Maaparandusseaduse § 5 sätestab maaparandussüsteemi nõuded, milleks on mh:

- Reguleeriv võrk peab tagama maaviljeluseks sobiva mulla veerežiimi;
- Eesvool peab tagama liigvee äravoolu kuivendusvõrgust või vee juurdevoolu niisutusvõrku.

Peale tuulikupargi rajamist peab olema tagatud maaparandussüsteemi toimimine. Maaparandussüsteemis ning eesvooludes tehtavad muudatused tuleb kooskõlastada Maa- ja Ruumiametiga.

6.9. Tuleohutuspõhimõtted

Kavandatud tuulikuteni viib ca 6 m laiune juurdepääsutee, mis on sobilik ka operatiivõidukile ligipääsuks. Plan. montaažiplatsi on võimalik kasutada päästeautol manööverdamiseks.

Tuulikute kui kõrgkonstruktsioonide püstitamisel ja hooldamisel on erilise tähelepanu all kõrgehitusest tulenev ohutustehnika, sh tuleohutusnõuete järgimine. Tuulikud peavad olema maandatud ja varustatud piksekaitse armatuuridega vastavalt kõrgkonstruktsioonide ohutusnõuetele. Lisaks tuleb tuulikud varustada tulekustutiga

ning tagada väljakutse korral Päästeameti sissepääs tuulikusse ning elektri välja lülitamine. Tuulikutes on kasutusel automaatne tulekahju tuvastamise süsteem.

Kogu ala tuleohtlikkust käsitletakse teede ja maaparandusprojekti koostamise raames, mille käigus määratakse rajatavad tuletõrje veevõtukohtad. Teede ja veevõtukohtade väljaehitamisel vähendatakse ala tuleohtlikkust, tagades põlengu korral kiirema ligipääsu ja veevõtukohtade olemasolu.

Planeeringuala siseselt on võimalik vajadusel rajada tuletõrje veevõtukohti, esialgsed võimalikud asukohad on näidatud tuuliku nr 6 ja nr 8 lähedusse.

Täpsed tuletõrje veevõtukohtade asukohad ja lahendused antakse projektis. Täpsed tuleohutusnõuded tuuakse välja konkreetse tuuliku spetsifikatsioonis. Tuleohutusnõude projekteerimisel lähtuda tuleohutusseadusest.

Projekteerimisel ja ehitamisel tuleb arvestada kehtivate normide ja nõuetega, sh tuleb arvestada nõuetega EVS 812-7:2018 „Ehitiste tuleohutus. Osa 7: Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded“ ja siseministri määrusega nr 10 „Veevõtukohta rajamise, katsetamise, kasutamise, korrashoiu, tähistamise ja teabevahetuse nõuded, tingimused ning kord“. Rajatiste projekteerimisel arvestada standardiga EVS 812-6:2012+A1:2013 „Ehitiste tuleohutus Osa 6: Tuletõrje veevarustus“.

6.10. Keskkonnatingimused

6.10.1. Ehituskeeluvöönd

Käesolevaga on tuulik nr 5 ja nr 6 kavandatud Petaaluse kraavi (VEE1118600, maaparandussüsteemi avatud eesvool valgalaga 10-25 km²) lähedale, aga rajatise (k.a tuulikute labade horisontaalprojektsiooni) kraavi kalda 25 m ehituskeeluvööndisse kavandatud ei ole. Eeltoodust lähtuvalt ei taotleta käesolevaga Petaaluse kraavi VEE1118600 kalda ehituskeeluvööndi 25 m vähendamist.

Planeeritud elektri- ja sidemaakaabelliinid kulgevad üle Petaaluse kraavi VEE1118600 (maaparandussüsteemi avatud eesvool valgalaga 10-25 km²), millele rakenduvad looduskaitseadusest tulenevad kalda kaitsevööndid- sh kalda ehituskeeluvöönd laiusega 25 m. Tehnovõrkudele rakendub looduskaitseaduse § 38 lg 4 p-st 8 tulenev erisus, mille kohaselt ehituskeeld ei laiene maakaabelliinile.

6.11. Mõjude hindamise kokkuvõte

Asukoha eelvalikuala 7 kujunemine- Lääneranna valla tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvaliku ja keskkonnamõjude strateegilise hindamise I etapi aruandes jõuti vahetulemusena järeldusele, et ala nr 7 eelvalikus on ebasobiv ala, kus ilma konkreetsete uuringute, täiendava Natura hindamise ja teiste keskkonnamõjude hindamise positiivsete tulemusteta ei ole võimalik kaaluda tuulepargi rajamist. Juhul, kui ala nr 7 vastu on selge arendushuvi, tuleb enne ala sobivaks tunnistamist ja detailse lahenduse koostamist:

- Viia läbi linnustiku uuring. Ala 7 puhul on lisaks vajalik teostada rändeliikumise uuring, mille puhul registreeritakse lindude lennuteed, -kõrgused ja võimalikud peatuskohad ning vajalik võib olla 3D radari kasutamine;
- Tuginedes linnustiku uuringu tulemustele viia läbi Natura hindamine Väinamere linnualale;
- Juhul, kui Natura hindamise tulemusel selgub, et tuulepargi rajamisel alale 7 puudub ebasoodne mõju Natura võrgustiku alade kaitse-eesmärkidele (või on mõju võimalik leevendada), koostada alale nr 7 keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruanne.

Käesolevas, Lääneranna valla tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvaliku ala 7 KSH I etapi aruandes teostati lähtuvalt eeltoodust alal 7 esmalt linnustiku, nahkhiirte ja taimestiku uuringud. Seejärel viidi läbi Natura asjakohane hindamine eelkõige Väinamere linnuala kaitse-eesmärkidest tulenevalt ja mh ka teistele võimalikule mõjualasse jäävate aladele.

Uuringute ja mõjude hindamise tulemusena välistati tuulepargi rajamiseks esialgse eelvalikuala 7 läänepoolne osa kui nahkhiirte jaoks oluline elupaik ja ala idapoolsemad osad kui rändepeatusel olevate lindude lennukoridor. Läbiviidud Natura asjakohane hindamine selgitas, et leevendavate meetmete rakendamisel

tuulepargi rajamisel vähendatud tuulepargi alale 7 ebasoodne mõju Väinamere linnuala kaitse-eesmärkidele puudub.

Seega on käesoleva mõjuhindamise tulemusena asukoha eelvalikuala nr 7 lõplik suurus 239 ha ja see paikneb Lääneranna valla keskosas Petaaluse, Peanse ja Alaküla külade territooriumil. KSH koostamisel on võetud eelduseks, et rajatakse 11 tuulikust koosnev tuulepark, kus tuulikute tipukõrgus on kuni 249,9 m.

KSH metoodika - KSH aruanne hindab eeldatavalt olulist keskkonnamõju tuulepargi rajamisel, arvestades planeeringu täpsusastmega (planeeringuga antakse projekteerimistingimuste alused). Eriplaneeringu asukoha eelvalikul valitakse tuulepargi asukoht. Kuna välistavad tegurid tuulepargi edasiseks kavandamiseks projekteerimistingimustega puuduvad, on asukoha eelvalikus toodud projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused: määratakse tuulepargi maakasutus- ja ehitustingimused, sealhulgas elektrituulikute maksimaalne kõrgus, arv ja põhimõtteline asukoht.

KSH on avalikkuse ja asjaomaste asutuste osalusel strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva olulise keskkonnamõju tuvastamiseks, alternatiivsete võimaluste väljaselgitamiseks ning ebasoodsat mõju leevendavate meetmete leidmiseks korraldatav hindamine. Keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada mõjuala keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

Tuulepargi rajamise vajadus tuleneb riiklikest taastuvenergia eesmärkidest, mille kohaselt aastaks 2030 moodustab taastuvenergia vähemalt 65 protsenti riigisisest energia summaarsest lõpptarbimisest ja elektrienergia summaarsest lõpptarbimisest moodustab taastuvenergia vähemalt 100 protsenti.

Mõjusid hinnati järgmistes valdkondades:

Mõju Natura aladele- Natura asjakohane hindamine keskendus mõjule Väinamere linnualale, arvestades Lääneranna valla eriplaneeringu lähteseisukohtades ja KSH väljatöötamise kavatsuses ning selle I etapi KSH aruandes läbi viidud Natura hindamise järeldusi. Linnustiku uuringust ja mõju hindamisest linnustikule (ilmnes, et Väinamere linnuala kaitse-eesmärgiks olevatest liikidest võib tuulepargi arendamine eelvalikualal 7 avaldada olulist mõju eelkõige valgepõsk-laglele ja sookurele. Luikede kevad- ja sügiskogumeid piirkonnas uuringuga ei tuvastatud. Mõju välistamiseks sookurele ja valgepõsk laglele arvati eelvalikuala 7 idaosas olev ööbimislennekoridor tuulikute rajamiseks sobivast alast välja. Samuti tuleb vastavalt vajadusele rakendada tuulepargi idaosas olevate tuulikute nr 5, 6, 7 ja 8 seiskamist sookurgede ja haneliste rändepeatusperioodil kõrgtehnoloogiliste automaatsüsteemide abil. Ajavahemik täpsustub järelseire käigus, sest see on aastati erinev, sõltuvalt naabruses kasvavatest põllukultuuridest ning põldude kaugusest tuuleparkide suhtes. Võttes arvesse rakendatavaid linnukaitselisi meetmeid, ebasoodne mõju Väinamere linnualale puudub.

Mõju linnustikule- võimalik oluline mõju tuvastati rändepeatusel olevatele sookurgedele ja valgepõsk lagledele, kelle ööbimislend kulgeb üle esialgse ala 7 idaserva ja esineb kokkupõrke oht. Sellest tulenevalt vähendati esialgset ala 7 haneliste ja sookurgede ööbimislennekoridori piirkonnas ning vähendati tuulikute arvu 11-ni. Lisaks tuleb vastavalt vajadusele rakendada tuulepargi idaosas olevate tuulikute nr 5, 6, 7 ja 8 seiskamist sookurgede ja haneliste rändepeatusperioodil kõrgtehnoloogiliste automaatsüsteemide abil. Ajavahemik täpsustub järelseire käigus, sest see on aastati erinev, sõltuvalt naabruses kasvavatest põllukultuuridest ning põldude kaugusest tuuleparkide suhtes.

Mõju nahkhiirtele- nahkhiirte uuringuga tuvastati, et esialgne ala 7 (nahkhiirte uuringuala) on hea nahkhiirte elupaik ning elupaik ning tuulepargi rajamise korral on nahkhiirte hukkumise risk alal suur. Oluline mõju on ka metsades paiknevate heade elupaikade hävimine Uuringuala asustavad vähemalt suurvidevlase, pargi-nahkhiire ja põhja-nahkhiire poegimiskolooniad, kes on kõrge hukkumisriskiga liigid. Tõenäoliselt leiduvad alal ka mõne lendlaseliigi ja pruun-suurkõrva kolooniad. Seetõttu välistati arenduseks uuringuala lääneosa ning ülejäänul ala rakendatakse tuulikute tööd piiravaid leevendusmeetmeid.

Mõju inimese tervisele, sotsiaalsetele vajadustele ja varale- madalama müratasemega tuulikute korral (antud juhul V162 tuulik või sarnaste parameetritega tuulik, sh arvestades parandustegurit +2 dB) ei esine 11 tuulikuga planeeringulahenduse realiseerimise korral öise sihtväärtuse ületamist ühegi elumuala osas. Arvutustulemused näitavad, et madalsagedusliku müra nõuded lähimate eluhoonete siseruumides on täidetud ning kaugemal asuvates eluhoonetes on tingimused veelgi soodsamad. Samas viitavad tulemused, et teatud sagedusvahemikus (40–80 Hz) võib madalsageduslik müra teatud tingimustel – näiteks sobiva tuule suuna

ja tuulikute täisvõimsusel töötamise korral – siseruumides teoreetiliselt kuuldav olla. Eelneva alusel võib järeldada, et olukorras, kus välisõhu müra normtasemed ja madalsagedusliku müra normtasemed siseruumides on tagatud, ei ole oodata ka infaheli normtasemete ületamist müratundlikel aladel. Eraldi infraheli arvutuslikku hindamist käesoleva hinnangu raames seega ei teostatud. Tuulikute tekitatava vibratsiooni mõju ümbruskonnale on eluhoonete paiknemist arvestades sisuliselt olematu.

Varjutus- 11 tuulikuga planeeringulahenduse arvutustulemused näitavad, et modelleerimisel kasutatud tuulikute parameetritega ning kavandatud tuulikute arvu ja paigutusega ületatakse kuni üheksal elamualal varjutuse soovitatavat väärtust (8 tundi aastas või 30 min päevas). Varjutamise kui häiringu hindamisel on võimalik täpselt määratleda selle esinemise kellaajad ja kuupäevad. Seetõttu saab ebasoovitava varjutamise esinemisel (mis toimub vaid päikesepaistelisel päeval) konkreetseid tuulikud lühiajaliselt välja lülitada. Kaasaegsetel tuulikudel on tavaliselt olemas automaatsed süsteemid, mis võimaldavad selliseid seadistusi rakendada, aidates vältida soovimatut mõju. Seetõttu ei käsitleta soovituslike varjutamise maksimaaltasemete ületamist tingimata tuulikute rajamist takistava või välistava tegurina.

Vara - arvestades visuaalse mõju ja müra hinnanguid, teaduskirjanduses väljatoodud ning kõnealuse piirkonna kinnisvaraturu olemust, ei ole eeldada, et kavandatav tuulepark mõjutaks negatiivselt eluhoonetega hoonestatud kinnistute väärtust piirkonnas.

Mõju taimestikule- arvestades raadamise ja raiete suhteliselt väikest mahtu ning asjaolu, et tuulikute asukohad on valitud väljaspool kaitstavate taimeliikide kasvukohti põldudele, lageraielankidele ja noorendikele, võib mõju taimestikule sh kaitstavate taimeliikide kasvukohtadele, pidada vähesel määral ebasoodsaks.

Mõju rohevõrgustikule- üldplaneeringus nimetatud rohevõrgustiku eesmärgid sh ulukite küttimist tuulepargi rajamine ei kahjusta. Metsa raadamise vajadus rohevõrgustiku alal on ligikaudu 4 ha, mis moodustab tühise osa vastavate tugialade ja koridoride pindalast. Planeeringuga kavandatavad tuulikute asukohad on rohevõrgustiku tugiala ja koridori servades ega mõjuta rohevõrgustiku toimimist.

Mõju kaitstavatele aladele- arvestades nahkhiirte ja linnustiku kaitseks rakendatavaid leevendavaid meetmeid oluline mõju Matsalu rahvuspargi kaitse-eesmärkidele puudub.

Mõju kliimamuutustele- metsa raadamisel ja aluspinnase eemaldamisel vabaneb täna mulda ja puitsesse biomassi seotud süsinik. Valitud tuulikute asukohtades on nii mulla kui puidu süsinikuvaru madal. Samal ajal võimaldab tuulest elektri tootmine jätta emiteerimata sadu tuhandeid tonne CO₂.

Mõju pinnasele ja veekvaliteedile- mõju pinnasele on lokaalne ja selle ulatus piirneb otseste ehitusaladega. Ehitusaegsed võimalikud ebasoodsad mõjud pinnaveele on lühiajalised ja neid on võimalik korrektselt projekteerimisega ja ehitustegevuse korraldamisega leevendada. Põhjaveerežiimi kavandatav tegevus oluliselt ei mõjuta.

Mõju kultuuripärandile ja maastikele- tuulepargi rajamise ja kasutamisega olemasolev olukord kultuuriväärtuste säilitamise osas ei muutu.

6.11.1. Leevendavad meetmed

Tabelis 5 on toodud loetelu leevendavatest meetmetest, et vältida ja minimeerida võimalikku ebasoodsat mõju KSH aruandes hinnatud keskkonna- ja muude aspektide suhtes. Leevendusmeetmed esitatakse nii tuulepargi projekteerimise etapis arvestamiseks kui ehituse ja opereerimise etapis rakendamiseks.

Leevendusmeetmed on antud seniseid uuringute tulemusi ning tuuleparkide kohta olemasolevaid teadmisi silmas pidades. Juhul, kui järeelseire käigus lisandub uut või täiendavat teadmist, millest selgub, et KSH aruandes on eeldatavalt kaasnevat mõju alahinnatud, tuleb seire tulemustest lähtuvalt rakendada täiendavaid võimalikke leevendusmeetmeid, mis tagaksid eeldatava olulise negatiivse mõju vältimise või vähendamise.

Tabel 5. Kavandatava tegevuse elluviimisega kaasneva ebasoodsa keskkonnamõju ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise meetmed

Mõjuvaldkond	Leevendavad meetmed
<p>Mõju inimese tervisele, sotsiaalsetele vajadustele ja varale</p>	<p>Müra - Planeeringu elluviimisel ei saa välistada tuulikute arvu muutusi, näiteks tehnoloogilistel põhjustel mõne tuuliku kavandamisest loobumist (kuid pärast planeeringu kehtestamist ei ole lubatud tuulikute arvu suurendada). Seetõttu on soovitatav ehitusloa taotlemise etapis, kui on täpsustunud lõplik tuulikute arv ja paigutus, teostada täiendav müra modelleerimine. Kasutusloa taotlemisel, kui on selgunud ka tuuliku mudel, teostatakse lõplik müra modelleerimine konkreetse tuuliku mudeli alusel.</p> <p>Mürarikkaid ehitustöid vältida öisel perioodil.</p> <p>Eelistada madalama (alla $L_w=105$ dB) müratasemega mudeleid, mis kasutavad tehnilisi müra vähendamise meetmeid (nt labade hammastatud servad vms). Hammastatud „sakiliste“ servadega labade kasutamisel on müratase on u 2-3 dB võrra väiksem kui traditsiooniliste labade korral. Kasutada uusi töökorras tuulikuid.</p> <p>Lõpliku tuulikumudeli valimisel (kasutusloa menetluse käigus) tuleb vajadusel välja töötada konkreetsed meetmed ja tingimused, näiteks tuulikute väljalülitamine või vaiksemale töörežiimile lülitamine teatud ajaperioodidel. Need meetmed peavad tagama öise müra sihtväärtuse täitmise lähimatel elamualadel (asjakohasel juhul tuleb arvestada müra koosmõju teiste tuuleparkidega kui neid on piirkonda rajatud või kavandamisel).</p> <p>Pärast tuulepargi rajamist (nt kasutusperioodi alguses) on soovitatav läbi viia müra kontrollmõõtmised lähimatel elamualadel ja elamute siseruumides. Nende eesmärk on hinnata, kas käesolevas aruandes toodud tuulikute töörežiimi/mürataseme piirangud ning võimalikud täiendavad, konkreetse tuulikumudeli põhjal ehitusloa menetluse käigus välja töötatud piirangud on piisavad müra normtasemete täitmiseks. Kontrollmõõtmiste alusel saab vajadusel tuulikute töörežiimi korrigeerida tagamaks elamualadel tööstusmüra öise sihtväärtuse täitmine.</p> <p>Varjutus - Häirivat varjutust (st kliimatingimusi arvestavalt üle 8 h varjutust summaarselt aastas või üle 30 min/päevas) elamualadel tuleb vältida. Varjutuse vältimiseks on kaks võimalust:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kasutada tuulikutel automaatset varjutuse esinemise jälgimissüsteemi, mis võimaldab valgustugevuse andurite ja tuuliku automaatse juhtimissüsteemi koostöös häiriva varjutuse esinemise ajaks tuuliku töö peatada. Piirangute kava välja töötamisel võib mõjupunktide asukohta täpsustada järgnevalt: <ul style="list-style-type: none"> ○ Siseruumi täpse mõjupunktina kasutatakse hoone kõige rohkem mõjutatud fassaadil asuva asjakohase toa tegeliku suurusega akna keskpunkti. ○ Väliruumi täpseks mõjupunktiks valitakse väliruumi regulaarset kasutamist peegeldav punkt (nt terrassi või istumisala keskpunkt), mis ei paikne hoonest rohkem kui 15 m kaugusel. 2. Rajada vastavate elamualade häiringu vähendamiseks haljastusest varjutuse tõke – tagamaks aastaringset toimimist tuleb kasutada igihaljaid liike nt kuuske. Tõke (tihe puude riba) tuleb varjutuse tõkestamiseks rajada varjutuse poolt mõjutatava elamuala tuulepargi poolse õueala kaitseks. Kuivõrd meedet tuleb rakendada väljaspool asukohavaliku ala huvitatud isikule mittekuuluvatel kinnistutel, võib selle elluviimine olla keerukas ning nõuab koostööd vastava mõjutatava elamuala omanikuga. <p>Kindla tuulikutüübi selgumisel (kasutusloa menetluse käigus) tuleb läbi viia põhjalik varjutamise modelleerimine. Seejuures on vajalik üksikasjalikult analüüsida kõigi tuulikute tekitatava varjutamise võimalikke kella-aegu ja kuupäevi. Saadud tulemused on aluseks meetmete rakendamisel, et vältida liigse varjutamise mõju (sh täiendava varjutamise mõju olemasolevate ja kavandatavate tuulikute vahele jäävates elamupiirkondades). Sellisel juhul saab vajadusel ajutiselt peatada varjutamist põhjustavate tuulikute töö konkreetset ajal, kuid</p>

Mõjuvaldkond	Leevendavad meetmed
	<p>ainult päikesepaistelisel päeval. Samuti tuleb koostada täpne ajakava tuulikute töötamise ja seiskamise kohta, et minimeerida soovimatu varjutamise mõju (nn curtailment plan).</p> <p>Tuulepargi omanik on kohustatud säilitama vähemalt kahe viimase aasta tuulikute juhtimissüsteemi andmeid, mis võimaldavad kontrollida häirival tasemel esineva varjutuse vältimisplaani järgimist. Kaebuse korral on tuulepargi omanik kohustatud andmeid esitama kohalikule omavalitsusele ja kaebuse esitajale.</p>
Taimestik	<p>Üldjuhul vältida ehitustegevust sh ehitusmaterjalide ladustamist, mootorsõidukite liikumist jmt kaitstavate taimeliikide kasvukohtades. Tuulepargi kasutusperioodil hoida taristu alad võimalikult looduslähedastena (niita harva jmt).</p>
Linnustik	<p>Ebasoodsate mõjude leevendamiseks tuleb järgida allolevaid leevendavaid meetmeid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vastavalt vajadusele rakendada tuulepargi idaosas olevate tuulikute nr 5, 6, 7 ja 8 seiskamist sookurgede ja haneliste rändepeatusperioodil kõrgtehnoloogiliste automaatsüsteemide abil. Ajavahemik täpsustub järeelseire käigus, sest see on aastati erinev, sõltuvalt naabruses kasvavatest põllukultuuridest ning põldude kaugusest tuuleparkide suhtes. 2. Röövlindude piiritletud elupaigad tuleb välja arvata arendamiseks sobivate elupaikade hulgast, millega on käesolevas KSH aruandes hinnatud planeeringulahenduses arvestatud. 3. Juhul, kui järeelseire tulemusena selgub, et kotkad (merikotkas, kaljukotkas, väikekonnakotkas) siiski kasutavad tuulepargi ala elu-või toitumispaigana, tuleb kokkupõrgete ja hukkumisrisi vähendamiseks kotkastele rakendada seires osundatud tuulikute süsteemset vajaduspõhist peatamist kõrgtehnoloogiliste automaatsüsteemide abil. 4. Koostöö jahiseltsiga. Kokkuleppel Tuudi jahiseltsiga vältida ulukijahist tuleneva loomade sisikondade jätmist metsa, mis meelitab kokku röövlindude sh merikotkaid. 5. Tuulikute asukohavalikul tuleks eelistada raiesmikke ja püüda vältida üle 60 aastaseid puustuid, mida hinnatud lahenduses on ka tehtud. 6. Metsa raadamine, vundamentide, juurdepääsuteede ja maakaablite rajamisega seotud ehitustööd tuleb läbi viia väljaspool lindude pesitsusperioodi, mis on vahemikus 15.04.–30.06. <p>Ebasoodsate mõjude täiendavaks minimeerimiseks rakendatavad meetmed (rakendamine võimalusel või võimalik määrata kohustuslikuks kui järeelseire alusel esineb oluline ebasoodne mõju linnustikule):</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Alast 7 lõunasse jääv kultuurmaa võiks jääda püsirohumaaks ja samuti lõunasse jäävale kõrgepingeliinile tuleks paigutada märgised (joonis 2.3-9), mis oleks liini ületavatele lindudele nähtavad. 8. Võimaluse korral tuleks põllumajandusettevõtetega kokku leppida, et nad tuuleparkide naabruses olevad põllumaad jätaks püsirohumaadeks, mis linde väga ligi ei meelita. 9. Arendusalal raadamisel II või III kategooria linnuliigi (näiteks laanepüü, rähnilised, hiireviu, kakulised jne) elupaigas tuleb tagada raadatava elupaiga pindalaga võrdse üle 60-aastase metsa pindala (leevendusala) säilimine. 10. Soovitav on suurendada rootorite visuaalset kontrasti ehk tuulikulabade värvimine ning tuulikumasti (tuulikupost alumine osa kuni 10 m) värvimine (alal pesitsevad linnud, eriti kanalised).

Mõjuvaldkond	Leevendavad meetmed
Nahkhiired	Kogu alal 7 tuleb tuulepargi käivitamisel kõik tuulikud seisata nahkhiirtele ohtlikel perioodidel 15. maist kuni 15. juulini metsa kohal päikeseloojangust -tõusuni, tuulekiirustel alla 5 m/s, sademeteta ilmade puhul. Külmal del öödel nahkhiirte aktiivsusperioodi alguses ja lõpus, mil temperatuur on alla 5 kraadi leevendusmeetmeid rakendama ei pea. Järeelseire teel on võimalik leevendustingimusi (tuulikute seiskamiseks kasutatavat algoritmi) täpsustada ning võimalusel piirangu kehtestust vähendada.
Pinnas ja veekvaliteet	Juurdepääsuteede rajamisel tuleb kuivenduskraavide ületamisel säilitada vee vaba liikumine kraavides, rajades selleks kas silla või truubi. Ehitustöödel tuleb vältida pinnase sattumist vette. Pinnavee kaitseks tuleb kuivenduskraavide läbimisel elekrikaablid paigaldada kinnisel meetodil/suundpuurimisega, et vältida pinnase sattumist vette ja takistusi vee vabal liikumisel. Mootorsõidukite liikumine veekogudes ja läbi veekogude ei ole lubatud.

6.11.2. Seire

Tabel 6. Seiremeetmed

Mõjuvaldkond	Seire
Mõju inimese tervisele, sotsiaalsetele vajadustele ja varale	<p>Müra: Pärast tuulepargi rajamist (nt kasutusperioodi alguses) on soovitatav läbi viia müra kontrollmõõtmised lähimatel elamualadel ja elamute siseruumides. Nende eesmärk on hinnata, kas käesolevas aruandes toodud tuulikute töörežiimi/mürataseme piirangud ning võimalikud täiendavad, konkreetse tuulikumudeli põhjal ehitusloa menetluse käigus välja töötatud piirangud on piisavad müra normtasemete täitmiseks. Kontrollmõõtmiste alusel tuleb vajadusel tuulikute töörežiimi korrigeerida tagamaks elamualadel tööstusmüra öise sihtväärtuse täitmine. Müraseire ettepanek on järgmine:</p> <p>Tuulepargi valmimise järel (12 kuu jooksul) teostada tuulepargile lähimate elamute (vähemalt kaks elamut) õuealadel müratasemete kontrollmõõtmised ja hinnata vastavust tööstusmüra sihtväärtusele või müra taluvusservituudiga määratud väärtusele. Mõõtmised tuleb teostada asjakohase EVS-EN ISO standardi kohaselt ja akrediteeritud mõõtja poolt. Mõõtetulemused tuleb esitada kohalikule omavalitsusele ja Terviseametile.</p> <p>Tuulepargi valmimise järel (12 kuu jooksul) on soovitatav teostada madalsagedusliku müra mõõtmised lähimate maaüksuste eluhoonete (vähemalt kaks elamut) siseruumides eluruumide omanike nõusolekul. Madalsagedusliku müra mõõtmine toimub vastavuses standardiga EVS-EN ISO 16032:202453 või samaväärse dokumendiga.</p>
Linnustik	<p>Järeelseire kestab 2 aastat peale tuulepargi valmimist ja tööle hakkamist. Seire läbiviimisel tuleb arvestada järgmist:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Seire tuleb läbi viia samas mahus ja samade meetoditega, kui KSH käigus teostatud linnustiku uuringus sh kasutada kakkude ja rähnide peibutamise puhul samasid punkte. Kui võimalik, siis tuleks kasutada ka kontrollala tuulikute puutumatu alal. 2) Ehitusjärgselt tuleb hinnata lindude hukkumisrisi traditsioonilist meetodit kasutades, kus otsitakse hukkunud linde ja hinnatakse röövluse taset. See tegevus võiks toimuda alates esimese tuuliku käivitamisest ning kesta kaks aastat. Juhul kui selgub, et kokkupõrkerisk on arvatust suurem, mis suurendab oluliselt lindude suremust, siis saab kasutusele võtta täiendavaid leevendavaid meetmeid sh osaliselt tuulikute seiskamise näol. 3) Ehitusjärgselt tuleb seirata rändekogumite käitumist tuulepargi suhtes. Kaardistada tuleb rändel peatuvate lindude lennutrajektorid ööbimis- ja toitumiskohtade vahel, silmas pidades tuulepargi mõju rändepeatuskohtades. Juhul, kui lennud toimuvad läbi

Mõjuvaldkond	Seire
	<p>pargi ja suureneb kokkupõrkerisk, siis tuleb kaaluda ka nn „probleemsete“ tuulikute seiskamist nii hommiku- kui õhtutundidel, ajal kui ööbimislennud toimuvad.</p> <p>Pesitsevate lindude loendus tuleb ehitusjärgselt läbi viia kahel korral, kasutades selleks sama meetodikat kui käesolevas aruandes. Esmane loendus tuleb läbi viia kohe pärast tuulepargi valmimist ning teine loendus viie aasta möödumisel tuulepargi valmimisest.</p> <p>Järeelseire täpne meetodika tuleb kooskõlastada Keskkonnaametiga.</p>
Nahkhiired	<p>Teostada tuleb järeelseire tuulikute gondli kõrgusel kogutud andmete saamiseks, et täpsustada tuulikute seiskamiseks kasutatavat algoritmi. Kuna metsad ei ole nahkhiirte vaatest optimaalne tuuleparkide asukoht, tuleb metsa rajatavate tuuleparkide puhul rakendada nende käivitumisaega piiravaid algoritme. Algoritmid põhinevad ilmastikutingimustel (tuul, sademed ja temperatuur), fenoloogial (piirangud on vajalikud kuudel mil nahkhiired ei ole talveunes) ja kellaegadel, mil nahkhiired lendavad (öötunnid). Uuringutest on teada üldised tingimused, mille puhul nahkhiirte lennuaktiivsus väheneb, kuid tavapäraselt täpsustatakse algoritme pargispetsiifiliselt, pärast järeelseire käigus tuulikute gondli kõrgusel kogutud andmete analüüsimist.</p> <p>Lisaks peab ehistusjärgne järeelseire koosnema akustilisest uuringust ja hinnangust hukuvate loomade arvule. Järeelseire täpne meetodika tuleb kooskõlastada Keskkonnaametiga.</p>

6.12. Planeeringu elluviimine

Planeeritud ehitiste ehitusprojektide koostamise aluseks on kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu alusel antud projekteerimistingimused. Ehitusprojektid peavad olema koostatud vastavalt Eesti Vabariigis kehtivatele projekteerimismõistetele, standarditele, heale projekteerimistavale ja ehitusseadustikule.

1 km müratundliku ehitise keeluala planeeringuga otseselt ei määrata, omavalitsus kaalub igakordse müratundliku ehitise (näiteks elamu) (loa)menetluse käigus müratundliku ehitise paiknemist planeeringus kavandatud või juba olemasolevate tuulikute suhtes, arvestades mh õigustatud ootusega kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu elluviidavuse suhtes.

Tuuleparkide eriplaneering ei piira vahetult maakasutust planeeringualale jäävatel katastriüksustel - omanikul on jätkuvalt võimalik kasutada oma maad senise sihtotstarbe kohaselt, v.a juhul, kui eriplaneeringust tulenevad maa kasutamiseks mingid piirangud.

Planeeringu elluviimiseks seatakse järgmised tingimused (elluviimise etapid):

- 1) Planeeritud tuulikute asukohtades geoloogiliste uuringute teostamine;
- 2) Tuulikute teenindamiseks vajalike tehnovõrkude (sh maaparandussüsteemi alal truupide, kollektorite jmt) ning rajatiste (kaablid, alajaam, platsid, juurdepääsuteed jmt) projekteerimine ja ehitamine;
- 3) Servituutide seadmine;
- 4) Tuulikute projekteerimine ja neile ehituslubade väljastamine;
- 5) Ehitistele kasutuslubade väljastamine.

Eeltoodud etappe võib vajadusel ellu viia paralleelselt ja erinevas järjekorras.

Planeeringulahendusega on kavandatud elektri- ja sidevõrguühendused maakaabelliinide kaudu. Täpne elektri- ja sidevarustuse lahendus (k.a elektriühenduse lahendus kuni liitumispunkti põhivõrguga) tuleb anda projektiga. Planeeritud tehnovõrkude projekteerimine ja rajamine toimub arendaja ning tehnovõrkude valdajate koostöös. Tehnovõrkude valdajatelt tuleb vajadusel tellida vajalikud tehnilised tingimused. Servituudilepingud sõlmitakse vastavalt osapoolte kokkulepetele.

Planeeringu elluviimisega ei tohi kolmandatele osapooltele põhjustada kahju. Ehitamise või kasutamise käigus tekitatud õigusvastased kahjud hüvitab tuuliku igakordne valdaja, kelle poolt kahju põhjustanud tegevus lähtus.

Kõik riigitee kaitsevööndis kavandatud ehitusloa kohustusega tööde projektid tuleb esitada Transpordiametile nõusoleku saamiseks. Riigiteega ristumiskoha puhul tuleb taotleda EHS § 99 lg 3 alusel Transpordiametilt nõuded ristumiskoha projekti koostamiseks.

Lennundusseaduse § 35 lg 6¹ alusel tuleb tuulikute ehitusprojektid kooskõlastada Transpordiameti, Kaitseministeeriumi ning Politsei- ja Piirivalveametiga.

Maaparandusehitiste rekonstrueerimisel tuleb projekteerimistingimuste taotlus, ehitusloa taotlus ja ehitusprojekt ning kasutusloa taotlus ja ehitusdokumendid esitada Maa- ja Ruumiametile. Maaparandusehitistele kavandatud muu ehitise ehitusprojekt või ehitusteatisel alusel ehitise kavandamise või maaparandussüsteemi või selle eesvoolu kaitseõigu veetaseme reguleerimise kavatsus tuleb ehitus- või muu loa andjal või ehitusteatisel menetlejal kooskõlastada Maa- ja Ruumiametiga.

Päästeamet tuleb kaasata tuulikute ligipääsuteede projekti ja tuulikupargi välise kustutusvee tagamise lahenduse koostamisse.

C – LISAD

Lisa 1. Lääneranna valla tuuleparkide eriplaneeringu eelvalikuala 7 keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruanne, koostaja Roheplaan OÜ.

D – JOONISED

Joonis 1. Asukohaskeem

Joonis 2. Põhijoonis tuulik nr 1 M 1:1000

Joonis 3. Põhijoonis tuulik nr 2 M 1:1000

Joonis 4. Põhijoonis tuulik nr 3 M 1:1000

Joonis 5. Põhijoonis tuulik nr 4 M 1:1000

Joonis 6. Põhijoonis tuulik nr 5 M 1:1000

Joonis 7. Põhijoonis tuulik nr 6 M 1:1000

Joonis 8. Põhijoonis tuulik nr 7 M 1:1000

Joonis 9. Põhijoonis tuulik nr 8 M 1:1000

Joonis 10. Põhijoonis tuulik nr 9 M 1:1000

Joonis 11. Põhijoonis tuulik nr 10 M 1:1000

Joonis 12. Põhijoonis tuulik nr 11 M 1:1000

Joonis 13. Elektriskeem M 1:25 000

Joonis 14. Üldjoonis M 1:10 000

D – KOOSKÕLASTUSED

Tabel 5. Teave planeeringu käigus tehtud koostöö kohta

Jrk	Kooskõlastaja	Kuupäev, nr	Kooskõlastuse täielik ära kiri	Kooskõlastuse originaali asukoht	Projekteerija märkused kooskõlastaja tingimuste täitmise kohta
1.				Detailplaneeringu digikaust.	